Ч. 33 (14.576). Львів, вівторок 16. лютого 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Бунт в еспанській червоній армії.

Авас повідомляє: На мадридському фронті по стороні національних військ чути було передучора і вчора стрілянину зі середини міста; припускають, що серед червоних військ вибух бунт. Як повідомляють утікачі, після упадку Маляґи серед червоних сильно збільшилося невдоволення.

Французька преса повідомляє про **заворушення у міжнародній бригаді** червоної армії. 300 французьких добровольців зажадало, щоб їх звільнити, тоді їхні касарні окружено військом. Лише інтервенція французького генерального консуля запобігла отвертому бунтові. Невдоволені добровольці вийшли на волю і тепер чекають у французькому генеральному консуляті на поворот до Франції.

ЗБОМБАРДУВАЛИ ВАЛЄНСІЮ.

Минулої ночі в годині 22.15 національний кружляк зблизився до Валенсії та вистрілив на місто 30 разів; батерії червоних відповіли; перестрілка тривала чверть години. В 23. годині ще годі було зясувати собі, де впали стрільна та чи шкоди були великі.

В суботу вечором якийсь національний корабель збомбардував Барсельону й околицю.

ВТРАТИ ЧЕРВОНИХ.

Як подає національний комунікат, червоні втратили в наступі під Узерою 116 поляглих, між ними одну жінку в однострою поручника; на відтинку Караванчелю 88 поляглих, між ними 13—14-літні діти; на відтинку Мотріль 150 поляглих і 100 бранців.

БОЇ.

Як подає національний комунікат, на мадридському відтинку скріплені національні дивізії посунулися поважно на схід від ріки Харами і відбили всі ворожі протинаступи. На відтинку Ескуріялю національна артилерія бомбардувала ворожі батерії та відділи, що концентрувалися.

СССР перестане помагати валенсійському урядові.

Французька права преса подає, що большевики дуже розчаровані невдачею еспанської червоної армії під Маляґою. Треба рахуватися з тим, що **Москва перестане помагати валенсійському урядові та відкличе своїх добровольців з Еспанії.** Комінтерн буцімто вже навіть пояснив своїм експозитурам в поодиноких краях, як вони це мають оправдати.

Як подає „Матен", з огляду на невдачі еспанських червоних військ Комінтерн рахується з можливим упадком Мадриду й Валенсії, тому тепер дбає лише про те, щоб утримати червону владу в Каталонії. Туди вислали інструкторів, що мають зреорґанізувати каталонську комуністичну партію. Вожд каталонських військ Міґуель Вальдез виїхав до Парижа, щоб порадитися з представниками Комінтерну, як скріпити вербунок добровольців.

Ватикан зірвав з еспанським червоним урядом.

Новий „Понтифікальний річник" стверджує, що Ватикан практично зірвав взаємини з валенсійським урядом. Представники Ватикану у Валенсії та Валенсії при Ватикані записані там як „неприсутні". Навпаки між „тимчасовими офіційними представниками" є архиепископ Толеда кардинал Гомез Томас як представник Апостольської Столиці в Бурґосі та маркіз Маґаз як шарже д' афер уряду з Бурґосу при Ватикані.

Революція в Гондурасі?

Дійшли вістки, що до гондураського берега причалив провідник опозиції Юсто Умачо з кількома сотками однодумців та проголосив повстання. В цілому краю оголосили стан облоги; кількох визначних діячів стратили, їхніх жінок поарештували.

Райтер твердить, що поголоски на цю тему перебільшені: повстанців було мало, так що їх розбили; більшість арештованих увільнили.

Чехословаччина збільшить армію.

Як подають з Праги, рада міністрів ухвалила новелю до військового закону, що дозволяє міністрові краєвої оборони підносити річний контингент рекрутів до висоти, яку він узнає за відповідну; парлямент розглядатиме цю новелю 18. ц. м. Дотеперішнє законодавство передбачує контингент у висоті 70.000 вояків.

Запрошують Єгипет до Ліґи Націй.

Міністер закордонних справ Іраку повідомив генерального секретаря Ліґи Націй, що 7. ц. м. він дав міністрові закордонних справ Єгипту приязну раду старатися, щоби Ліґа Націй прийняла Єгипет. Цим способом сподіється іракський міністр закріпити мир, зокрема на Близькому і Середущому Сході.

Мексиканські католики бороняться.

Католицьке населення мексиканського міста Кордови намагалось отворити церкву, яку замінили на касарню пожежної сторожі; військо розігнало демонстрантів. В Орізі католики опанували 4 замкнені церкви (6 інших замінено на військові касарні). Аграрна партія зі стейту Вера Круз домагається, щоби президент дозволив їй зорґанізувати з рільних робітників окремий курінь, що паралізуватиме всі акції фашистів і католиків.

Присилайте передплату!

Українська справа в Женеві.

Женева, 12. лютого 1937.

Українська справа в Женеві має свою історію, властиво таку довгу, як істнування самої Ліґи Націй. Справа ця досить відома політичним колам Ліґи, так і пресі, інтернаціональній, заступленій в Женеві, і швайцарській. Заступникам і УНР і Західно-Українського проводу доводилось щороку виступати на женевському терені. В останніх роках справа всіх частин України сконсолідувалась і в европейській дійсности і в уяві політичних чинників в Женеві, в одну цілість. І від цього моменту датується властиво її прискорений розвиток.

Сучасний стан української справи в Женеві є не так наслідком її льогічного розвитку на місці, як наслідком подій останнього року в межах СССР та в цілій Европі. Великий поступ в українській справі на женевськім терені можна було вже ствердити минулої осени, в часі побуту укр. представників у Женеві, на конгресі нац. меншин. Вже тоді промова посла Петенського знайшла живий відгук в місцевій та европейській пресі. Приняття, яке стрінули українські заступники тут, свідчило виразно про те, що в їх особах бачили управнених заступників нації.

Січнева сесія Ліґи Націй та побут в часі її п. премієра У.Н.Р., В. Прокоповича, в Женеві, дали нагоду ствердити знов, який великий поступ зробила українська справа в Европі за останніх пять місяців. Меморіял підписаний п. премієром викликав велике враження в політичних і журналістичних колах. Журналісти, які не дістали відразу його, питалися самі за ним. Кілька державних аґенцій негайно розіслало витяги з цього меморіялу, і дотичні повідомлення зявились негайно в пресі держав, що ставляться прихильно до справи української самостійности. При конференціях, які мав тут п. премієр, з ріжними політиками та журналістами, міг він ствердити, що з Україною числиться як з поважним політичним чинником в Европі, який має відограти значну ролю в найближчій будучині.

День проголошення української самостійности, яким датовано меморіял переданий до Президента Ради Ліґи Націй відсвятковано дуже врочисто цього року при великій участи чужинців не лише в Берліні, але і в Римі. Про статті, що зявилися у провідному німецькому деннику, в „Ділі" докладно повідомлено. Але в одним з найвизначніших італійських денників у статті написаній з приводу італійсько-турецьких нарад про Дарданелі говорилось про Україну гноблену тепер Московщиною, як про майбутній вирішальний чинник на Чорному Морі. Порозуміння між Німеччиною та Італією в справі спільного поборення комунізму, який европейська преса все частіше називає в останньому часі московським імперіялізмом, поважно збільшило значіння та актуальність української справи і в Женеві.

Українська акція в Женеві властиво ніколи до самої Ліґи Націй не обмежувалась. Але в

останнім часі Женева зробилась більше ніж коли-небудь осередком української інформаційної акції для Европи. До цього причинилась і та обставина, що панування „народнього фронту“ в Парижі витворило там атмосферу дуже несприятливу для української справи. Почта з Женеви приходить того самого дня до Парижа і Риму і на другий день до Берліна і Льондону, отже її осереднє положення в Европі дуже сприяє поширенню пресових інформацій. Орган Ліги Націй „Журналь де Женев“ ставиться як відомо до української справи з шляхотною прихильністю, як він ставився від свого заснування до кожного справді визвольного руху. Для більших статтей в українській справі дає місце гостинно місячник „Воа де Пепль“, де видруковано від літа мин. року одну велику, майже аркуш друку, статтю і три менших по пів аркуша друку, що вийшли окремими відбитками. Інформування щоденної преси проводить пресова служба „Офінор“, головну редакцію якого перенесено недавно до Женеви. Досі з'явились у французькій мові видання для Франції, Бельгії і Швайцарії, італійське, еспанське та українське видання, а від початку лютого виходить повідомлення і в німецькій мові, кілька сторінок раз на тиждень.

Проголошена національними державами боротьба проти комунізму відкриває нові перспективи і для української справи в Европі та в Женеві зокрема. Представників московського уряду в Женеві приняли властиво, поминувши дуже багато умовин необхідних для правности цього політичного акту. Можливо було це зробити лише завдяки тому, що впливи французького уряду в часі приняття СССР до Ліги Націй у Женеві були неподільні, а Італія ставилась до Москви невтрально. Тепер становище ґрунтовно змінилось. Не лише Італія заняла виразно протикомуністичне становище, а й кілька малих держав виявляють виразні протимосковські тенденції. Наскільки правне становище Москви в Женеві хистке, доводить між іншим і те, що постійному українському представникові в Лізі Прихильників Л. Націй, п. Шульгинові пощастило свого часу перевести резолюцію, яка стверджувала наявність примусових робіт, як форми праці в СССР, що рішуче перечить засадам Ліги Націй і цілком вистачає, щоб виключити московський уряд із числа її членів. Від того часу примусові роботи осягли в СССР величезні розміри. В таборах примусової праці затруднено тепер кілька міліонів осіб, чоловіків і жінок, приналежних головно розуміється до поневолених націй. Становище робітничого населення, зокрема жінок і дітей, охорону яких спеціяльно доручено Інтернаціональному Бюрові Праці, складовій частині Ліги Націй, у СССР незвичайно тяжке. Заступники І. Б. П., які побували в Совітах і побачили патьомкінські села приготовані для „Інтуриста“, виставили блискуче свідоцтво московському урядові. Нехай би комісія складена з представників світової преси могла мати такі самі умови вільного руху та вільного слова, які мають большевицькі журналісти в Европі! Є ціла низка умов, що випливають з засад міжнародньої взаємности, обовязкових для московського уряду як члена Ліги Націй: — Москва притримуючись тих засад загрожувалаб самому істнуванню своєї оліґархії!

Примус додержання умов міжнародньої взаємности незвичайно утруднив би акцію комунізму, себто московського імперіялізму, в Европі і поставив би московський уряд перед вибором, виступити з Ліґи Націй або припинити свою акцію в Европі. Перше збільшилоб поважно ізоляцію большевизму в Европі, друге зруйновалоб одну з головних основ самого істнування московського уряду. Дальший розвиток боротьби проти комунізму мусить вже у найближчому часі допровадити льоґічно до початку поважної протимосковської акції на женевському терені, себто до акції фактично на користь поневолених націй СССР.

Поневолені нації, зокрема українці, приготували для цієї акції згадані та деякі інші інтелектуальні і технічні засоби в цілковитій згоді з найбільш суворими вимогами інтернаціонального права і швайцарської гостинности, які й для „найбільш демократичної в світі держави“ мусять бути обовязковими. Поневолені нації СССР виконують свої найвищі зобовязання супроти Европи в Женеві, але вони мають право чекати, що і культурна Европа виконає нарешті свої зобовязання супроти них.

М. Данько.

Українське кадило для московського духовенства.

I.

Українська преса часто порушує на своїх сторінках справи Православної Церкви і не вважаючи на ріжниці часописних напрямків — оцінює їх більш-менш однозгідно. Коли і стрічаються розбіжности в оцінці окремих явищ, то лише щодо подробиць.

Як різкий дисонанс у тому згідливому хорі всієї української преси пролунав відмінний голос „Нашої Культури“, яку у Варшаві видає д-р І. Огієнко. Тільки маленьким гуртом читачів того журналу й малим зацікавленням у громадянства слід пояснити, що той виступ „Нашої Культури“ проминув досі без ширшого відгуку.

Голос цей — стаття під не зовсім літературною назвою: „Церковно-господарче будівництво Православної Церкви на Волині“. Автор її скрився під літерами А. П., але розгадати його не трудно: це очевидно — права рука митр. Дениса за останні три роки його правління Волинською епархією, нині архимандрит Палядій — особа добре знана на Волині з своєї церковної праці; добре поінформована в усім, що там за митроп. Дениса діялося і як діялося.

У статті знаходимо такі компліменти під адресою митр. Дениса: „безмежна відданість св. Церкві“, „невгасима енерґія“, „мудре управління“, „вміле керування волинською епархією“... Не забуто рівнож і волинського духовенства, яке „віддано трудиться на добро віри православної“... З таким духовенством і під таким зверхником Волинь скоро відродилася після великої й громадянської війни, прийняла „цілком нормальний вигляд“, „стала благоустроєна й відродилася із пепла й запустіння“...

Що-ж саме зробив митроп. Денис?

„Щоби ввести в нормальне річище життя Православної Церкви на Волині, довелося підшукувати **відповідних** (підкреслення наше) кандидатів на священників і псаломщиків, підготовляти їх до пастирської та церковної роботи, рукоположити й послати на парохії“.

Друга річ, що лежала (як каже автор) на серці владики Дениса, — це збудування й ремонт церков і парохіяльних будинків. Двома таблицями автор доказує, яку ґрандіозну працю виконано за 12 років: збудували 81, а відремонтували 526 церков на суму 3.172.444 зол.; поставили 657 нових парохіяльних будинків і відремонтували 1003 на суму 1.736.000 зол. Поза тим церкви забезпечено ще дзвонами, богослужбовими речами, книжками й ризами, на що видатковано понад 1.250.000 зол.

Нарешті, — підкреслює автор — „у 88 відс. справа навчання релігії в школах теж упорядкована“, і „на порядок дня поставлене питання про релігійно-просвітню роботу серед широких мас населення“, але „завдяки стороннім впливам нецерковних чинників“ на дорозі стали нездорові явища: ревіндикаційні процеси, унійська пропаґанда, питання про редукцію парохій, невнормування братств. Митрополит старався боротися з цими явищами.

Так „Наша Культура“ змальовує церковно-господарче будівництво на Волині за 1920—1932 рр. Якби цей погляд появився в митрополичій пресі, яка не знає меж у величанні свого хлібодавця, — все булоб у порядку. Але коли на сторінках „науково-літературного місячника“, якого редактор добре поінформований про життя Прав. Церкви в Польщі, московська руїнницька робота величається, як „церковне будівництво“, а духово-матеріяльна експльоатація, як „мудре правління“, як „добро віри православної“, — це щось не в порядку, а в кожнім разі річ не „наукова“.

II.

Як на ділі провадилося „церковно-господарче будівництво“ на Волині під зверхністю м. Дениса, давно відомо. Висвітлене воно і пресою ріжних напрямків і публичними українськими протестами, з яких найбільш вимовне

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ ч. 2.

М. ШЕЛЕСТ-ШУМЛЯНСЬКИЙ. 8

Герой революції - Тарадайка.

(Докінчення.)

Але він був уже невблаганний. Пісня про майбутнє блаженство в царстві соціялізму стихла, зате залунала пісня молодости. Під звуками цієї пісні розвіялися стовпці вивчених слів...

Дівчина мигком переконала безмірно щасливого Терентія Трохимовича, що українська мова — чистий шовінізм і підступна зброя в руках капіталістів, що Терентій Трохимович належить до великої армії пролетаріяту, що пролетаріят на підставі наукового соціялізму — батьківщини не має, що всі знаряддя продукції мають бути соціялізовані і мусять перейти в руки робучого народу, що після того всі стануть братами і не буде вже ні москалів, ні українців, ні жидів, а всі будуть однакові. Терентій Трохимович після цього по-трете записався до нової партії — партії соціяльних демократів. Радости мав повні груди і хотілося йому якнайбільше догодити своїй коханій. Тому читав книжку за книжкою так, що дівчина ледве вспівала постачати йому матеріял.

І було їй дуже мило й любо бачити, як під її впливом Терентій Трохимович політично формувався, і згідно з давньою жіночою традицією свої почуття виливала вона тим способом, що раз-у-раз мліла і падала йому на руки. Це ще більше заохочувало Терентія Трохимовича. Хоч у голові, крім мозку, нічого з брошур не лишалося йому, але серце було повне незбагненої мішанини соціял-демократичних мрій і кохання.

Минуло літо, минула осінь, вже Терентій Трохимович перечитав „Цар голод“ Баха, „Політичну економію“ Богданова, вже приступив навіть до першого тому „Капіталу“ Маркса, коли — ні сіло, ні пало, заявила йому одного дня кохана, що соціял-демократична ідеольоґія, якщо добре розібратися — ідеольоґія соціял-патріотична і в суті речі зрадницька!

Передчуваючи щось недобре, Терентій Трохимович слухав з притаєним духом. До його серця помалу підступав страх, що дівчина знов покине його. Але скоро з полекшою почув, що тільки большевицька партія є вірною оборонницею інтересів пролетаріяту. Довідавшись про це, Терентій Трохимович зрадів і тільки висловив жаль, що стільки часу витратив на читання зрадницьких книжок.

Ясно, що Терентій Трохимович після цього плюнув на соціял-демократичну партію і прийняв нову політичну концепцію. Коли українські есери дуже нагадували Терентію Трохимовичу тих добрих козаків, що їх бачив колись на театральних виставах; коли вони при кожній нагоді співали пісень і сперечалися за мову — котра ліпша, полтавська чи київська; коли есдеки також при кожній нагоді залюбки згадували, що сказав з того чи тамтого приводу Карло Кавтський чи Отто Бауер, — то большевики жадною такою поезією не займалися.

Вони затягнули його просто до злодійської роботи: в гурті підозрілих людей підкрадався Терентій Трохимович поночі до військового складу і з допомогою самих вартових витягав звідтам рушниці, набої і навіть кулемети. Потім те все розносив по жидівських закамарках, напівомертвілий від страху. Але на цьому не скінчилося. Бувши від природи надміру тихим, лагідним і не здібним навіть хруща скривдити, маючи вдачу майже мелянхолійну, скоро під диктатом нової віри примушений був Терентій Трохимович пуститися на страшні діла.

Одної темної ночі дали йому до рук рушницю, оперезали напоперек і напоздовж пасами набоїв, причіпили з боку бомбу і повели проти буржуазних виродків. Даремне Терентій Трохимович, добувши голосу, намагався доказати, що він звільнений від військової служби з 63. статті, пункт А (поруха серця), не помогло! Командарм настукотів, Терентій Трохимович скулився і пішов. Поглядаючи косооком на гемонську бомбу, що висіла збоку, прокрадався він у купі москалів, жидів, лотишів, китайців і ріжного іншого народу переулками міста, маючи останню надію, що десь по дорозі чкурне і виратується від видющої смерти. Але надія не справдилася...

На рові одної вулиці несподівано затарахкотів кулемет, і не вспів ще Терентій Трохимович збагнути, що сталося, як почув гарячі голки по всьому тілі і впав на тротуарі.

Вранці міжнародня армія лежала розкидана по ріжних місцях вулиці, а серед поляглих був і Терентій Трохимович, оперезаний, як дружба, стрічками набоїв, з бомбою на боці. Рушниця лежала одалік. Приходили люди й дивилися. Знайомі пізнали Терентія Трохимовича і не виходили з дива:

— Подумайте тільки: Тарадайка — большевик!

було „почаївське торжество“ 10. вересня 1933. Тому для висвітлення „славословія“ митр. Дениса досить кілька побіжних уваг.

1. Коли мова про обсаду парохій „відповідними“ кандидатами з українського національного погляду справа виглядала якраз навпаки: під проводом митр. Дениса Волинь лише забагнилась московськими чорносотенними недобитками, носіями мрії про „єдіную і неделімую; повітові протоєрати були експозитурами РНО, а єпархіяльні зїзди в добі 1927—1932 р., після того, як митр. Денис офіційно поблагословив підвладне духовенство на працю в РНО („Воскр. Чт.“ 1927 р., с. 100), були протиукраїнськими демонстраціями. З другого боку, панстці й дяки, що мали сміливість признатися до українців, безжалісно були переслідувані, матеріяльно, фізично й морально їх винищували. Ось в якому „нормальному річищі“ плило церковне життя на Волині!

2. Тепер про будівництво матеріяльне. У поданих таблицях щось неясно: по одній збудовано 67 церков і відремонтовано 526 на суму 3.163.200 зол.; по другій збудовано 81 і відремонтовано 517 на суму 3.073.200; в повіті кремянецькім збудовано й відремонтовано... 142 святині — стільки, скільки їх там взагалі нема... Але цікавіша річ інша: звідки і як взято потрібні гроші? Отут ілюстрація булаб дуже вимовна: вона висвітлилаб, **скільки і кому продано церковної землі** та як видатковано одержані гроші; зокрема висвітлилаб, яку суму дістав м. Денис („Діло“ 1934 р., ч. 205: „Продажа церковної землі й лісів на Волині“), як рівнож і те, чому найбільше будівельно-ремонтова акція впала на повіти кремянецький, дубенський і луцький (там діяли головні комісіонери для продажі церковної землі — прот. Шиманов і К-о).

Як церковне будівництво, так само поставлено справу „снабденія“ (забезпечення) церков богослужбовими речами: єпархіяльна влада зробила собі з неї монополі та дуже рентовне підприємство (про нього писав „Новий Час“ 1931 р., ч. 63: „Хт ревіндикує церкви, а хто церковні гроші“). Очевидно, цього питання „Наша Культура“ не порушує. Мовчить цілковито і про те, скільки побрано з церков титулом річних податків за церковні блянкети, за московську агіт-літературу (календарі, „Воскр. Чтеніе“, „Слово“); скільки прийшло титулом „бракоразводних дел“. А шкода: цеж матеріял дуже цінний для характеристики „вмілого“ кермування волинською єпархією!

3. Навчання релігії у школах на Волині можна назвати справою впорядкованою в 88 відсотках хіба лише з того погляду, що воно відбувається найчастіше мовою російською, без підручника, або з підручника російського. Чи це не **скандальний** факт, що за 13 років не видано ані **одного українського підручника релігії для середньої школи, ані одного для старших кляс народньої школи, лише — для трьох перших!!!** Чи не було осіб, здібних написати їх? Ні, такі були; не було лише бажання українські підручники видавати.

III.

„Наша Культура“ не сама собою впала на думку „славословити“ московське будівництво на Волині. Виконує вона плян, що з ним давно носяться у Варшаві на Зиґмунтівській 13. Митр. Денис наслідком обставин мусів у кінці 1933 р. зрезиґнувати з Волині, але не зрезиґнував він з надії знову її здобути. Відповідні тактичні ходи з цією ціллю ідуть від р. 1934 (див. „Діло“ 1934 р., ч. 323: „Анархічна роля росіян у Прав. Церкві“; ч. 343: „Боротьба за Волинську єпархію“), а нині обставини для них складаються якнайвигідніше. Не сьогодні — завтра виленська катедра буде вільна. Отже істнує такий плян, що на неї, як на найважнішу після варшавської, в „порядку повишенія“ вдасться провести архіеп. Олексія; Волинь звільниться і знову перейде під „батьківський“ провід його попередника.

Очевидно, росіяни з ентузіязмом піддержать реалізацію цього пляну. Треба лише прихилити до нього українців... От чому і зявилася в „Нашій Культурі“ стаття, ґльорифікуюча працю м. Дениса на Волині. Видавець того журналу такий ласий на кадило супроти власної особи — не скупить його і тим, що його потребують.

Волиняк.

В місяці лютім зайдуть до вас висланні „Просвіти“. Прийміть їх щиро і радісно! Нехай не забракне у збіркових листах „Дару Просвіті“ нікого з вас. Зложеним датком засвідчимо, що наша „Просвіта“ всім нам дорога, що дорога нам доля нації.

З польської преси.

Самостійна Україна п. Ґлюзінського.

Під таким наголовком присвятив А. Бохенський велику статтю у „Бунті Млодих“ з 10. ц. м. (ч. 4) публікаціям Тадея Ґлюзінського, клясичного діяча О. Н. Р., який помістив у часописі „Нови Лад“ декілька статтей на тему української проблеми, доказуючи в одній з них п. н. „Самостійна Україна“, що німці постійно піддержували українців. Тому на думку п. Ґлюзінського державна польська рація мусить протиставитись українській державній рації. Автор критично розглянув тези міркувань п. Ґлюзінського, та виказав повне його незнання історії. І так автор пригадує, що в німецьких публікаціях з часів після Бісмарка нема навіть словечка, щоб Німеччина цікавилась українською справою. Основний твір проф. Еріха Бранденбурґа „Фом Бісмарк цум Вельткріґе“ не згадує ні української проблеми ні прізвища якогонебудь українця. Навпаки з джерел до історії миру в Берести у 1918 р. виходить, що українська справа виринула перед Кільманом і ген. Гофманом зовсім несподівано і вони використали її тактично, щоб зашахувати Троцького. Але не зважаючи на те, ідеольоґ вшехполяків Р. Дмовський посунувся в одній зі своїх публікацій просто до гумористичних запевнень, що берестейський мир був зладжений у Берліні вже в... 1905 р. Також п. Ґлюзінський міркує, що Берлін має якийсь „ділян“ на довшу мету в українській справі. Але якби навіть німці дійсно піддержували безперервно український рух над Дніпром, то все ж таки висновок п. Ґлюзінського, будьтоби відбудова України над Дніпром рішуче суперечить польській державній рації, є помилковий. Чому? Велика держава не стоїть перед розвязкою лише одної політичної проблеми, але має перед собою цілу низку складних справ. Тому в багатьох справах дві сумежні держави мають спільні інтереси, знову в інших суперечні. Одначе суть в тому, що в Східній Европі найбільше значіння мають взаємовідносини між Німеччиною і Росією. Як довго ці взаємини добрі, Німеччина не цікавиться українцями над Дніпром; якщо лихі — негайно на політичній арені виринає зацікавлення Німеччини Україною над Дніпром. Тому що німецько-російський антаґонізм є найщасливішою констеляцією для Польщі, то зацікавлення Україною є теж додатнім симптомом для поляків.

Далі автор довше спинився над висновками п. Ґлюзінського у справі суперечностей між наддніпрянськими і галицькими українцями. Хоч ці суперечности на думку Ґлюзінського істнують, проте не витягнув ніяких висновків. Автор пригадує відносини між галичанами і наддніпрянцями підчас визвольної війни і приходить до висновку, що з хвилиною повстання незалежної України суперечности між галичанами і наддніпрянцями можуть бути атутом у руках Польщі. В кожному випадку на його збільшення або зменшення Польща може вплинути в дуже малій мірі і тому не слід цією справою займатися. Зате неправильне є переконання, будь то би державна польська рація вимагала, щоб піддержувати суперечности між Галичиною і Волинню.

„Піддержування поділу між Галичиною (в оригіналі Червоною Русію — прим. Ред.) і Волинню є у великій мірі піддержуванням подібности між Волинню і Совітською Україною. Тому автор радить, що слід докладати усіх зусиль, щоб уподібнити Волинь до Галичини і викопати якнайширшу пропасть між Волинню та майбутньою незалежною Україною“.

Далі автор каже, що для Польщі не важне, з якою з двох держав, що повстануть на звалищах Совітів, з Великою Росією чи з Україною буде вдержувати добрі взаємини. Зате важною для Польщі справа, щоб ці обі держави невтралізувались взаємно. Вкінці автор пригадує п. Ґлюзінському, що відроджена Польща не заключила з українцями ніякої угоди, а політика в Галичині від 16 років є лише послідовним виконуванням програми ендеків. Пацифікація була саме наслідком цієї політики. Радить теж, щоб вшехпольські струсі — типу Ґлюзінського позбулися якнайшвидше ілюзій, що „українська партія не може бути репрезентанткою руського народу“.

Неохибна система.

Підміський поїзд. У переділі повно. Їдуть люди до праці. Майже всі знають себе з бачення: щодня їдуть ті самі.

Ведуть повільну, півголосну розмову: про мороз, про ґрипу. Врешті тема, яка всіх цікавить без винятку: мілїон, який виграв в останній льотерії гурт бідних людей. Про те, як то доля справедливо винагородила тим разом тих, які дійсно є в потребі. Опісля про льотерію взагалі, хто що виграв, де хто тримає свій льос і які любить числа.

— Я все шукаю, щоб були сімки — сказала панна Прися, машиністка приватної фірми.

— Що там сімка! — перебив її експедієнт текстильної фірми. — Найкраще, щоб сума цифер була подільна через три.

— З горбатим добре спілку мати — докинула панянка, яка досі мовчала.

— Я це роблю так — нараз оживився високий, сухий пан у куртці. — Хопаю табелі з двох останніх льотерій. Потім вибираю таке число, на яке в минулих тягненнях нічого не впало, навіть ставка. Бо за теорією імовірности повинна впасти вигра на таке число, яке давно не виходило.

— Отож то! — зідхнула панянка. Треба мати щастя. А я не маю. Дві льотерії я грала, думала: виграю мілїон. І що: впала раз ставка, а другий раз таки нічо. Це мене так розгнівало, що вже три льотерії не маю жадного льосу.

Пан, який сидів при вікні і досі мовчав, порушився і звернувся до сусідів.

— В цей спосіб ви ніколи не виграєте, пані. Не хочуть люди зрозуміти, що щоб виграти, треба грати постійно. Не можна раз узяти льос, а раз його не брати, бо може саме тоді, коли пані не взяли, могла впасти вигра. Я наприклад граю постійно.

— Ну і як ви на цьому виходите?

— Знаменито! Дуже мені це виплачується і наза-гал я виграю, хоча було кілька льотерій і таких, що я нічого не виграв. Одначе це зражує це мене і граю далі. Світ належить до витривалих!

— Варшава Головна! — рознісся голос кондуктора.

— До побачення панства! Йду до колектури купити чвертку до тридцятьосьмої Державної Льотерії.

Всі від найбіднішого до найбогатшого спішім у місяці лютім з жертвами на „Дар Просвіті“! В той спосіб засвідчимо, що „Просвіта“ є нашою власністю, що всі ми, цілий нарід, стоїмо непохитно на сторожі освітніх змагань та що зуміємо піддержати ті змагання морально і матеріяльно.

З життя наших установ та організацій.

Збори Союзу Українських Адвокатів та українських аплікантів.

Минулої суботи 13. ц. м. відбулися в домів- ці Народньої Організації Українців м. Львова Заг. Збори Союзу Українських Адвокатів. Їх попередили збори секції українських адвокат- ських аплікантів при СУА, які відкрив голова секції м-р Ю. Старосольський в год. 2.30 попол. Голова виголосив теж основний звіт про ожив- лену працю, щоби влекшити страшне положен- ня українських адвокатських аплікантів, в пер- шу чергу, щоб придбати для нових аплікантів патронів-адвокатів, що теж вдавалося секції в багатьох випадках. Всіх аплікантів обєднує секція ледви 136, отже багато не є членами секції. В діловому році поладнано понад 100 писем, не вчисляючи інтервенцій в Адвокат- ській Палаті у справі членів аплікантів. По оживленій дискусії Збори вибрали знову голо- вою секції та делеґатом до Виділу СУА м-ра **Ю. Старосольського,** членами виділу секції: **м-ра Дору Біленьку, м-ра Льва Дубаса, м-ра Юрія Фединського та м-ра Маріяна Дзьобу.**

Збори приняли кілька резолюцій м.ін., щоб усі українські апліканти вступили в члени сек- ції і щоб берегли прав української мови в Ад- вокатській Палаті.

Збори СУА відкрив голова **през. д-р Кость Левицький,** підкреслюючи, що — на жаль — ще не всі українські адвокати є членами СУА. Опісля обговорив справу поглиблення діяльно- сти українських адвокатів та їх моралі й ети- ки, яка мусить бути дійсно висока, бо часи ду- же важкі. Вкінці торкнувся майбутности укра- їнських аплікантів, зокрема нової загрози, що грозе у звязку з новим проектом закону про устрій адвокатури, що готов замкнути доступ для наших аплікантів до адвокатури. Опісля президент згадав про померших членів СУА, память яких вшанували присутні повстанням з місць. На секретарів Зборів президент покли- кав адвокатів: м-ра Романа Криштальського і м-ра Богдана Зацерковного.

По відчитанні протоколу з попередніх Заг. Зборів СУА секретар д-р В. **Лициняк** склав звіт з діяльности СУА у діловому році. Згадав, що в Польщі є **460 українських адвокатів,** але **членами СУА є лише 336.** Обєднує теж СУА 136 аплікантів. У діловому році померло 6 чле- нів СУА. В громадському житті українські ад- вокати перестають чомусь займати тепер те провідне становище, що його займали колись. Це дуже загрозливе явище і його слід якнай- скоріше усунути. Звязки СУА з делеґатурами були доволі живі. В науковій діяльности теж українські адвокати не беруть живішої участи. Співжиття між укр. адвокатами могло би бути багато краще. В Адвокатській Раді вдало- ся українським адвокатам затримати всі місця, що їх мали раніше.

Вкінці торкнувся теж втрати обезпеченевих премій тільки тому, що українські адвокати не платять своїх зобовязань.

Вказав теж на сумні випадки, що самі укра- їнські адвокати нарушують права української мови, зокрема в Адвокатській Палаті. Цього рі- шуче не сміє бути.

СУА виступав теж в обороні українських аплікантів у звязку з проектованою зміною устрою адвокатури в Польщі.

З черги звіт з діяльности делеґатур СУА складав **д-р Лев Петрушевич.** При СУА є 13 де- леґатур, з них найкраща, найбільше діяльна — тернопільська. Волинська, золочівська і станисла- вівська делеґатури не проявили майже ніякої діяльности. СУА мусить якнайшвидше виготови- ти одностайний правильник діяльности делеґа- тур.

Касовий звіт складав **д-р Кость Паньків- ський.** Українські адвокати — на жаль — далі не платять вкладок. Від 336 членів СУА вплинуло у звітовому році ледви 703 золотих, себто 219 у- країнських адвокатів не зложило ні сотика вкладки. Передплата на орган СУА „Життя і Право" приходить тільки від 120 українських ад- вокатів, а „Життя і Право" висилається 700 приміриників. Звязок скарбника СУА з делеґату- рами наладнано краще у діловому році. Вкінці касієр поставив два внески, а саме: 1) щоби Збо- ри уповажнили Виділ СУА викреслити з листи членів СУА тих, що не платять членських вкладок, хоч їх кількакратно упімнено; 2) щоби Загальні Збори уповажнили Виділ СУА відписати залеглі вкладки тим членам, що тепер платять вкладки точно. Збори приняли оба внески.

Звіт з діяльности секції аплікантів при СУА складав **м-р Юрій Старосольський.** Секція має тепер 136 членів. У 1936. р. принято нових 36 членів. 22 аплікантам допомогла секція в 1936. р. вписатись на листу аплікантів. Іменем секції по- ставив такі домагання до СУА: 1) Щоб СУА впливав на своїх членів у тому напрямі, щоби вони приймали на аплікантів тільки українців; 2) Щоби вони поводилися з аплікантами відповідно до гідности адвокатського стану; 3) Щоб вони по змові винагороджували аплікантів; 4) Щоб кожний український адвокат використав свій патронат.

Над звітами розвинулася оживлена дискусія, в якій забирали голос: **д-р Ст. Шухевич, д-р О. Марітчак, д-р Секела, д-р І. Макух, др М. Воло- шин, д-р О. Галушак та през. д-р К. Левицький.**

Після того Збори одноголосно признали аб- солюторію Виділові і вибрали одноголосно **пре- зидентом СУА д-ра Костя Левицького,** першим заступником д-ра Михайла Волошина. Далі до нового Виділу ввійшли:

1) д-р Лев Ганкевич, 2) д-р Евген Давидяк, 3) д-р Степан Біляк, 4) д-р Осип Назарук, 5) д-р Володимир Старосольський, 6) д-р Роман Перфецький, 7) д-р Лев Петрушевич, 8) д-р Дмитро Сосюкало, 9) д-р Володимир Лициняк, 10) д-р Кость Паньківський.

Членами Контрольної Комісії вибрали: **1) д-ра Нестора Савчака, 2) д-ра Олексан- дра Марітчака і 3) д-ра Олександра Надрагу.**

През. д-р Кость Левицький подякував за вибір та підкреслив цю аномалію, що на збо- ри прийшло дуже мало членів (коло 50 осіб): навіть не було всіх зі Львова, а членів з краю можна було на пальцях почислити.

Вкінці вже по Зборах виголосив проф. д-р **В. Старосольський** дуже цікавий реферат про проектовані зміни до закону про устрій адвока- тури у Польщі.

Вечором відбулася в салі „Української Бесі- ди" спільна вечера для учасників Зборів, підчас якої виголошено декілька промов, м. ін. про за- слуги довголітнього президента СУА д-ра К. Ле- вицького. У відповідь президент вказав на ті на- прямні, якими повинні йти українські адвокати. Мила гутірка затягнулася до пізної ночі.

—o—

Загальні Збори Союзу Українських Купців у Львові.

В неділю 14. ц. м. відбулися XIII. звичайні За- гальні Збори Союзу Українських Купців і Про- мисловців у Львові.

В 8. год. ранку відслужив о. кан. Д. Лопа- тинський Службу Божу за покійних членів Сою- зу в церкві Успенія Преч. Д. М. В 9. год. відбу- лось засідання делеґатів від філій разом із пре- зидією СУК, а в год. 11. почалися Збори, на яких було згідно з листою присутніх 188 людей, що заповнили велику салю і бічні кімнати Союзу. Відчинив Збори голова **дир. Я. Скопляк.** Він ві- звав зібраних ушанувати память трьох членів, що померли у звітовому році і відтак виголосив коротку промову, в якій зясував суть організа- ційної праці, що її веде Союз та ролю україн- ських купців і промисловців у господарському житті нації. Обширне й цікаве звідомлення за останній організаційний рік відчитав секретар п. **Д. Конюх,** а звіт з діяльности поодиноких філій складали їхні делеґати. Ці звіти з краю, хоч об- межені до малих розмірів з уваги на їх чисель- ність, містили багато цікавого матеріялу, який свідчить про чисельний зріст українських торго- вельних станиць, про наплив молодого інтелі- ґентного елементу до нашої торговлі, про розши- рення бранжевого зацікавлення, тощо. Звітували за чергою філії ось таких місцевостей: Стрий, Коломия, Станиславів, Підгайці, Тернопіль, Зба- раж, Сколе, Перемишль, Жовква, Косів, Глиняни, Самбір, Бучач, Сокаль, Броди, Любачів, Яво- рів, Копичинці і Рогатин. Чотири філії не при- слали делеґатів.

На внесення Контрольної Комісії признано абсолюторію уступаючим провідним органам че- рез аклямацію, що було загальним признанням для успішної праці цих органів.

Після вибору **Комісії-Матки** під проводом д-ра **Білинкевича** приступили Збори до ґенераль- ної дискусії. Почалась вона привітом д-ра С. Бі- ляка від Парлям. Репрезентації і від Міщ. Брат- ства у Львові. Дальше забирали голос пп.: Сте- цик, Жаровський, Ярошевич, Шпак, ред. Несто- рович, Карачевський, інж. Мілянич, Ковалів, Заш- кевич, Хамула, Бирчак, інж. Савка, м-р Куль- чицький, Угрин, інж. Костів, Шаян, Юськів, Хо- мяк, Пилат, інж. Стрільців, інж. Рижевський, Антоняк та інші.

Дискусія затягнулась дуже довго. Порушено в ній масу актуальних питань, що торкались го- сподарських, станових і громадських справ. На жаль, не маємо змоги представити тут ширше порушених справ, з яких деякі переходять про- фесійні межі, маючи загально-національне зна- чіння.

На внесення д-ра Білинкевича іменем Комі- сії-Матки вибрано головою четвертий раз з черги дир. **Я. Скопляка** при бурхливій овації всіх зібра- них. До Ради ввійшли згідно з листою Комісії- Матки пп.: **Ковалів, Конюх, інж. Глинський, Ло- мага, інж. Дурбак, дир. Герасимович, дир. Нагір- ний, Сенишин, Трач, Пявка, інж. Попович і Го- викович.** Заступниками вибрано пп.: **Ярошевича, Процика, Стецика й апт. Терлецького.** До Кон- трольної Комісії ввійшли пп.: інж. Колтунюк, інж. Ґавалко і Стефанович.

При виборі членів Ради виринули деякі ріж- ниці думок, які доволі швидко усунено після того, коли вдруге вибрана Комісія-Матка прийшла з тою самою листою, принятою нею більшістю го- лосів.

По обговоренні дрібніших справ у „внесках і запитах" Збори закінчились відспіванням націо- нального гимну і спільним обідом чи пак вечерою, бо це вже була 7-а год. веч.

По вечері відбулись товариські забави і танці.

Треба завважити, що цьогорічні Загальні Збори Союзу Українських Купців перейшли фреквенцією і шириною та глибиною порушених справ усі попередні Збори цієї корисної і по- трібної організації.

Загальні Збори львівських учителів.

Дня 14. лютого 1937 відбувся Загальний Збір львівського Відділу „Взаїмної Помочі У- країнського Вчительства". Провід нарад спочи- вав у руках п. Василя Беня, директора школи ім. М. Шашкевича у Львові. На Загальному Зборі явилося 64 членів. По звідомленні усту- паючої Управи й признанні абсолюторії ви- брано новий провід Відділу в такому складі: а) Управа: Бень Василь, Гусаківський Микола, Су- хий Михайло, Полянський Володимир, Паней- ківна Марія; заступники: Сенюта Іван, Деркач Іван. б) Контрольна Комісія: Малис Кипріян, Озінкевич Степан, Шубертівна Марія; заступ- ники: Бжицький Омелян, Бісікевич Олександер.

Зі звідомлення Управи довідалися приявні, що на терені львівського повіту, разом з мі- стом Львовом є 150 душ українського вчитель- ства; з того 25 осіб у чинній службі, в дер- жавних народніх школах 36, а в школах Р.Щ 16 осіб, зареєстрованих у львівському Відді- лі. Емеритів українських учителів є тепер у львівському повіті 98 осіб; з того зареєструва- лося у Відділі 59, а незареєстрованих є 39 осіб.

В осередку уваги учасників Загального Збору стояли два реферати: п. Івана Ющишина на організаційні теми і п. Михайла Сухого про зміну статуту. В свому рефераті присвятив п. Ющишин найбільше уваги питанню участи укра- їнського вчительства Львівщини в суспільному житті українського народу. До цього рефера- ту зголосилося 8 промовців; по скінченій дис- кусії предложив референт 5 резолюцій, що їх Збір одноголосно ухвалив. Реферат п. Ющи- шина буде в цілості поміщений на сторінках „Учительського Слова". — Референт зміни ста- туту положив великий натиск на дві справи: президія Т-ва, себто голова, заступник і секре- тар повинні постійно жити у Львові та тримати свою руку на живчику організації; члени ди- рекції не можуть входити в склад управи. По дискусії вибрано Статутову Комісію, що має опрацювати готовий проект змін окремих па- раграфів дотеперішнього статуту згідно з зав- вагами промовців і подати його Статутовій Ко- місії при Головній Управі.

Збір вибрав також 5-членну Комісію, що має опікуватися хорими членами у львівських шпиталях і клініках. Кошти праці цієї Комісії повинна покривати Головна Управа Товариства.

Алкоголь — це ворог соціяльної рівности й політичної свободи. Причиняється до неволі одних і до безприкладного визиску других. — Т. Г. Масарик.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Забезпека на 10 літ.

Одному молодому голяндцеві Фан дер Фільдові двічі усміхнулась ласкава доля і він двічі дістав був велике майно, так, що міг собі уложити якнайвигідніше життя. Але багатство молодого голяндця не довго тривало, бо за короткий час пропутав він своє майно і лишився з порожніми кишенями.

Коли Фан дер Фільд стояв уже перед маревом нужди, повідомив його нотар, що його дядько, який жив постійно в Парижі помер і залишив йому величезне майно. Фан дер Фільд, якому утрете всміхнулась доля, виїхав негайно до Парижа, де він перебрав величезне майно на власність. Але тепер хотів він забезпечитись перед швидкою витратою грошей і перед новою нуждою. Уладився він справді в дуже оригінальний спосіб. Пішов до відомого ресторану Пруніера і велів покликати собі директора. Счудованому директорові заявив він, що має охоту мешкати 10 літ у Парижі, хоче стати постійним гостем ресторану і тому платить з гори за 10 літ за обіди і вечері. Директор дивився на Фан дер Фільда, як на божевільного, але обчислив докладно кошти 10-літнього харчування, взяв гроші і дав оригінальному голяндцеві поквітування. Опісля пішов голяндець до найкращого паризького кравця і заплатив йому за одяг на цілих 10 літ згори. Від кравця пішов до шевця, до швальні, до пральні і всюди заплатив на 10 літ згори за черевики, білля, капелюхи і т. д. Всюди зустрічали його з величезним счудуванням, але остаточно всі радо приймали корисне замовлення. Також із фризієром заключив Фан дер Фільд відповідну умову а за решту своїх грошей хотів жити, так як йому подобалось. В такий оригінальний спосіб забезпечив він собі життя на десять літ, якщо не вмів би він вилічитись зі свого марнотратства.

Голяндія має забагато коров.

Голяндія край цвітучих тульпанів, край, що в ньому молоко ріками пливе, має правдивий клопіт зі своїми коровами. Просто забагато коров має Голяндія. Щоби врятувати загрожене надміром достатків голяндське хліборобство перед ріжними важкими економічними комплікаціями, треба було би вивезти з Голяндії, або в інший спосіб зменшити скількість коров бодай на 150.000 штук. Голяндія має не тільки забагато коров, але голяндські корови мають ту важку (в розумінні нинішної господарки) хибу, що дають за багато молока. На однім з конкурсів для найбільш молочних коров, першу нагороду признали корові, яка давала на рік справді багато молока бо 6.550 літрів, що дає 18 літрів денно. Досі загально говорили, що Голяндії, яка лежить нижче рівня моря (Нідерлянди) загрожує вилив морських хвиль. Одначе тепер мабуть радше бояться голяндці заливу молока, як води.

Віконні шиби з цукру.

Визначний хемик американської фільмової продукції заявив на зборах „Американського Хемічного Товариства", що до фільмування вживають у декораціях тільки віконних шиб із цукру.

Тому, що фільмові актори дуже часто мусять у фільмі розбивати шклянки, скакати крізь віконні шиби і розбивати голими руками шиби, щоб забезпечити акторів перед постійними ранами, фільмові фабрики вживають шиб із цукру. Таку цукрову шибу потягають зверху тонкою верствою спеціяльного ляку, щоб шиба набрала відповідного блеску. Цукрову шибу можна легше стовчи без ніякої небезпеки.

Безробіття деґенерує.

Обчислення англійських гиґієністів виказують, що довготрівале безробіття деґенерує людський орґанізм. Анґлійські вчені прийшли до таких висновків на підставі докладних помірів росту і сили робітників які мають працю і безробітних. На підставі зібраних даних з 10.000 осіб устійнено, що пересічна висота робітників у 23-ім році життя є 171 цм., тоді, коли пересічна висота безробітних у тім самім віці не переступає 169 цм. Сила мязів рук робітника, який працює в 30 році життя 175 кґ./м., зате сила безробітних, спадає до 156. Пересічна вага тих, що працюють є в 50 році життя 73 ґк., у безробітних 61 кґ.

Гиґієнічні торбинки.

Гиґієнічні торбинки це практичний, але трохи за дорогий винахід одного бельгійського інжиніра. Цей інжинір визначний спеціяліст у ділянці електрифікації запримітив, що коли розпорскнемо електричним розпорскувачем срібло на папір, тоді папір покриється тоненькою ізоляційною верствою, яка не переступає навіть 1-міліонової частини міліметра. Спрепарований у такий спосіб папір не нищиться і не перепускає запаху. Винахідник доручає вживати таких торбинок з гиґієнічного паперу до опакування харчів. Покищо така торбинка коштує коло 10 франків.

Найменший чоловік у світі.

В Парижі живе тепер найменший чоловік у світі Вернан Ріттер. Його вік 21 років, ріст: 55 цм., вага 8 кґ. Він зовсім пропорціонально збудований і зовсім здоровий. Його світогляд убогий. Цікавиться тільки тим, що торкається безпосередньо його особи. Ріттер — пристрастний коллекціонер поштових марок. Читає переважно описи подорожей. Ріттер був одною з сензаційних аттракцій світової вистави в Шікаго. В Парижі викликує його поява на вулиці збіговище. Щоби перейти 1 км., потребує він дві години часу.

ШОВКОВЕ ПАВУТИННЯ

В Америці відкрили новий рід павуків, що їх павутиння дає тонші і більше блискучі ниточки, як кокон шовківниці. Американці хотіли використати штудерну сітку павутиння до виробу шовку. Але на перешкоді станула засаднича перешкода. Розмякшені кокони шовківниці можна звинути як клубок найніжніших ниточок, одначе павутиння американського павука рветься негайно, як тільки його доторкнутися.

—o—

Кінофільма.

МАКС ФЛЯЙШЕР І ВАЛЬТ ДІСНЕЙ.

Це імена творців відомих у цілому світі рискових комедій із Мікі Мавс, свинками, Івасем і т. д. Були це переважно короткометражеві фільми. Тепер викінчив Макс Фляйшер дві довгометражеві, рискові комедії того типу п. з. „Івась моряком". Мають вони стати ревеляцією техніки, бо поза кольоровою стяжкою визначаються ще і стереоскопійно-пластичною прикметою. Фляйшер добув ефект пластичної фільми, заступаючи звичайно рисоване досі тло мініятурними образками, які порушаються на ротаційній плиті, наче на оборотній сцені. Завдяки окремим шклам в обективі камери добув Фляйшер оману пластичної фільми.

Також Вальт Дісней викінчив дві довгометражеві, рискові комедії, з яких кожна має по пять дій. Є це „Білий, як сніг" та „Сім карликів".

Кінова хроніка.

„Індійський гробовець". Відому з часів німої фільми пєсу під цим наголовком в реалізації Джо Мея й Фріца Лянґа накручує вдруге Ришард Айхлер для виробництва Тобіс-Клянґфільм.

У Франції працює 500.000 фільмовців-аматорів, які зуживають стільки фільмової плівки, що професіонали. Всі вони гуртуються в товариствах, мають свою окрему пресу, робітні, навіть власні кінотеатри.

Таємничу історію про щезнення світової слави французького летуна Жана Мермоза, який обслугував лінію Африка—Америка Полудн., накручують у Франції п. н. „Полудневий курієр".

Чарльз Ляфтон відомий актор льондонського кінопромислу, виступає в пєсі Олександра Корди п. н. „Клявдій".

Найближчою фільмою Райнгардта мають бути „Казки Гофмана" або пєса п. н. „Гарна Олена".

„Варнер Брос" — одно із найбільших американських кіновиробництв — заповідає цілу низку краскових фільм. Техніка таких фільм займає тепер перше місце серед досвідів над модерною фільмою.

Перше місце серед американської фільмової продукції на сезон 1936-37 займає виробництво „Парамавнт", відтак слідує „20-th Century Foks", далі „Варнер Брос", „Колюмбія", „Р.К.О. Радіо Пікчер", „Метро-Ґольдвин Меєр", „Юніверсел Пікчер Корпорейшен" та „Юнайтед Артістс".

Вікі Бавм, авторка відомої повісти п. н. „Люди в готелі" повернула до Голівуду з острова Балі, де збирала матеріяли до нових сценаріїв. Тепер пише вона сценарій для французької акторки Симони Сімон.

—o—

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Видавнича діяльність нашого сокільства

Видавничу сокільську діяльність започаткував у нас Василь Нагірний своїм статутом у 1887. р., значить майже пятьдесять літ тому. За цей час наше сокільство у краю і на еміграції видало 129 назв своїх видань. Між ними було 16 зразків статутів, 7 підручників до пожежництва, 41 видань про руханку, гри, пласт, 32 складанки вправ на прилюдні виступи, 27 видань звязаних зі сокільським життям, 1 видання загального характеру, 5 сокільських часописів. Як автори виступають 24 особи.

Хоч сокільські видання — це не грубезні книги, як напр. у Німеччині, але скромні брошури і брошурки (деякі навіть на 8 сторінок 16°) свої завдання виконували якслід серед нашого громадянства. Користали з них учителі в школах, зровідники в руханково-пожежних і спортових товариствах. Ішли вони і на еміграцію в Америку. Коли порівнати видавничу сокільську діяльність з нашими іншими тіловиховними організаціями, то переконуємося, що сокільство розвинуло всеж таки найживішу діяльність. Велика видавнича діяльність припадає на часи В. Лаврівського, А. Будзиновського, І. Боберського. По світовій війні відновили видавничу діяльність учні І. Боберського.

Сокільство видавало ще листівки, які почали появлятися від 1901. р. Досі зміг я зібрати їх 52 примірники. Між ними замітні листівки звязані змістом з минулим українського народу, плян Львова, один із перших, що його українці видали, карта України на листівці. У звязку з прилюдними виступами треба відмітити кольорові афіші сокільських здвигів. Видавничу діяльність доповняють карбовані в металі відзнаки, 19 ріжних узорів. Видана в 1917. р. відзнака Соборної України розійшлась за 1917. р. у 30.000 примірниках. Опісля носили масово її стрільці і старшини УГА через недостачу іншої.

Годі зчислити всі видані українським сокільством друки. Слід відмітити між ними друки звязані з викупном Українського Городу, що своєю скількістю заливали перед війною край. Для прикладу подам, що за 9 місяців 1913. р. вислано їх 40.000 штук.

С. Гайдучок.

Ще про Загальні Збори і діяльність

У. С. К. „СЯН" У ПЕРЕМИШЛІ.

Як вже нашим читачам відомо 31. м. м. відбулися Загальні Збори У. С. К. „Сян". Збори відкрив голова дир. С. Шах і в півгодинній промові зясував діяльність Т-ва не лиш за минулий рік, але й за 7 літ існування, зупиняючись довше над організаційним розвоєм Клюбу та ідеольогічними напрямними.

У порівнанні з минулим роком загальний оборот зменшився на суму 2.600 зол. На зменшення обороту складається: цьогорічні менші позички, зменшення датків на фонд площі, а також менші доходи зі змагань. І не дивлячись на ті всі трудности, виділ добре виконав свої завдання. Тому, немов подякою загальних зборів за ту працю виділу був вибір і на цей рік того самого виділу з деякими конечними змінами в головою дир. С. Шахом, хоч на останнім засіданні виділу дир. Шах подав до відома, що дальше не може Клюбові проводити, бажаючи посвятитися виключно праці в гімназії.

З цієї теж причини подякував він за вибір заг. зборам і поручив на голову д-ра М. Старуха. Загальні збори одноголосно вибрали д-ра М. Старуха й виділ.

Новоизбраний голова — четвертий за 7 літ існування Клюбу. Перший голова І. Качмар заложив УСК Сян і провадив його 3 роки виключно як льокальне т-во підміського села Вовче, другий голова проф. Б. Шехович проводив два роки і втягнув у товариство перемиську інтелігенцію й надав йому форму міського клюбу. У другій двоцітці новий голова дир. С. Шах сцементував клюб унутрі, надав йому розмах і зразкову організацію праці та підніс до рівня краєвого спортового т-ва, здобуваючи йому теж відповідне місце у краєвій пресі (Діло, Н. Час). Четвертий новоизбраний голова д-р М. Старух прислужився вже клюбові своїм заступництвом інтересів т-ва у минулім році у спортових магістратурах.

Новоизбраний голова д-р Старух подякував сердечними словами голові дир. С. Шахові за те, що зумів згармонізувати виділових, змагунів і членів в одну цілість, чим здобув собі в т-ві загальну симпатію і закінчув загальні збори.

Слід зазначити, що дир. С. Шах у своїм вступнім слові подякував українській пресі, а зокрема Ділові і Новому Часові за моральну піддержку.

При цім мале зіставлення: Русь в Ужгороді мала за минулий рік 380.000 кч. обороту, це є 63.000 зол. і хоч у міст. змаганнях програвала 10:0, то не дивлячись на ті поразки фреквенція на метчах не обнижалася, але навпаки росла. А в Сяні зменшились приходи з метчів у порівнанні з минулим роком на 260 зол. тоді, коли т-во поклало собі метою уладити і віддати до вжитку українського перемиського громадянства спортовий майдан.

Навіть найбільша ідейність виділу й самих грачів не поможе, якщо ширший загал не відгукнеться. Триморгова площа т-ва майже готова, головно заходами б. голови дир. Шаха та інж. В. Корженьовського як заступника голови т-ва, опаркanена 2 і пів м. високим парканом, сторожівка вже на викінченні, нема ще лиш трибуни, але найважніше, що тільки мала частина площі є власністю т-ва, а за решту платиться щорічний чинш.

У звітовому році більший даток на фонд площі вплинув лиш від Міщанської Каси в Перемишлі (700 зол.). Тому кличемо тих численних симпатиків Сяну від Коросна на Лемківщині по Тернопіль, поможіть жертвами т-ву викупити площу. Сян скріплений тим довірям українського громадянства буде й на дальше гідно репрезентувати український спорт на західніх окраїнах краю.

Спортові висліди.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. **Рух — Шлеськ 5:4 (2:1).** Гра велася ввесь час підчас сніговоі заметілі і на грищі покритім грубою верствою снігу. Гра взагалі вирівнана, часами навіть із легкою перевагою Шлеську.

КАТОВИЦІ. **А. К. С. — Поліц. К. С. 5:3.** Новик Державної Ліги виграв зовсім легко з катовицькою дружиною.

КРАКІВ. **Краковія — Звєжинецький К. С. 5:1.** Ці змагання започаткували футболевий сезон у Кракові.

МИСТЕЦТВА ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

В неділю, 14. п. м. розпочалася весняна рунда мистецтв чеської Державної Ліги. Русь не грала зі Спартою, бо грище в Ужгороді було зовсім непридатне до гри. Інші змагання дали такі висліди:

ПРАГА. Вікторія Жижков — Вікторія Пільзно 3:1 (1:0).

ПРОСТЄЙОВ. Славія (Прага) — Простейов 5:0 (3:0).

КЛАДНО. Братислава — Кладно 2:0 (1:0).
БРНО. Моравська Славія — Наход 0:5 (0:2).
ПІЛЬЗНО. Жіденіце — Пільзно 3:2 (2:0).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БЕЛЬФАСТ. **Ірляндія — Англія 5:1.** У міжнародніх змаганнях аматорських дружин перемогла Ірляндія.

ВІДЕНСЬКА ЛІГА

Австрія Адміра 1:1 (1:0); Ф. Ц. Він — Лібертас 3:1; Фльорідсдорф — Рапід 2:1 (2:0). Сензаційна програна Рапіду.

ГАКІВКОВИЙ ЧОТИРОЗМАГ У ЛЬВОВІ.

Чорні — А. З. С. 2:0 (0:0, 0:0, 2:0). У двох перших теріях легко переважав А. З. С. Чорні натискають що йно при кінці і перемагають.

Погонь — Лехія 2:0 (0:0, 2:0, 0:0). Погонь зовсім легко перемогла Лехію, яка без Соколовського тратить усю свою боєвість.

Лехія — А. З. С. 6:0 (1:0, 2:0, 3:0). А. З. С.-ові не стало духу до важких змаганнях з Чорними.

Чорні — Погонь 2:1 (0:0, 0:0, 2:1). Чорні вийшли переможцем турніру хоч грали в ослабленому складі.

Мистецтва Б-кляси.

ЛЬВІВ. **Стшелєц — Гасмонея 10:0 (2:0, 7:0, 1:0).** — Стшелєц здобув мистецтво Б-кляси львівської округи і гратиме тепер з перемиським Чуваєм за вхід до Б-кл.

СТАНИСЛАВІВ. **Рипне — Раз Два Три 2:1** (1:1, 1:0, 0:0). Змагання за мистецтво Б-кляси. На цих змаганнях побились змагуни на леді.

Раз Два Три — Ревера 0:0. Мистецтва Б-кляси.

Межимістові змагання.

КАТОВИЦІ. **Відень — Шлеськ 2:2 (0:0, 1:2, 1:0).** Відплатні змагання закінчились нерішеним вислідом (попередні змагання програв Шлеськ 4:6). У шлеській дружині грали два канадійці.

БЕРЛІН. **Німецькі канадійці — Польща 5:1** (3:0, 1:0, 1:1). Польща програла другі з черги змагання з німецькими канадійцями.

БЕРЛІН. **Берлін — Польща 4:3 (0:2, 3:1, 1:0).** Репрезентація Польщі програла треті з черги змагання в Берліні.

ПРАГА. **Чехословаччина — Румунія 1:0** (0:0, 0:0, 1:0). Слабий вислід для Чехословаччини, яка грала без Малечка.

БОКС

ДОРТМУНД. **Німеччина — Польща 11:5.** Польща, яка ладилася ці змагання рішуче виграти, щоб відплатитись за попередні програні, зокрема за програну 2:14 у 1932 р., програла знову в доволі дошкульнім відношенні.

ВАРШАВА. **Г. Ц. П. — Ц. В. С. Чеховіце 10:0:**

ЯНОВА ДОЛИНА. **Б. Т. К. (Будапешт) — Стшелєц (мистець Волині) 8:8.**

КРАКІВ. **Окенцє — Висла 8:8.**

СВІТОВІ МИСТЕЦТВА В ШАМОНІ.

Зїздовий біг. Алє (Франція) 4:03.2; 2) Ля Форж (Фр.) і Джіячінто (Італія) осягнули 4:16.8; 4) Пер Фоссум (Норвегія) 4:20,2. На дальших місцях опинились змагуни Швайцарії, Італії і Франції. **Пані:** Крістель Кранц (Німеччина) 5:15,1; 2) Ціці фон Арко Цог (Швайцарія) 5:21.1; 3) Грасегер (Німеччина).

Скоки: 1) Біргер Руд (Норвегія) 60.5 м. і 65.5 м. 2) Андерсен (Норв.) 3) Сігур Золід (Норв.).

—o—

Спортові новинки.

Речинці гаківкових мистецтв світу. 17. п. м. починаються — як відомо — в Льондоні гаківкові мистецтва світу в такім порядку: 17. п. м. гратимуть: Англія — Німеччина, Чехословаччина — Норвегія, Канада — Франція, Швеція — Польща, Мадярщина — Румунія 18. п. м. гратимуть: Канада — Польща, Швеція — Франція, Норвегія — Швайцарія, Англія — Мадярщина, Німеччина — Румунія. 19. п. м. гратимуть: Польща — Франція, Англія — Румунія, Мадярщина — Німеччина, Канада — Швеція, Чехословаччина — Швайцарія.

Алькоголь — це ворог соціяльної рівности й політичної свободи. Причиняється до неволі одних і до безприкладного визиску других. —

Т. Г. Масарик.

Англія будує 35 нових воєнних кораблів.

Як подає „Морнінг Пост", в буджеті на 1937/38 р. буде коло 120,000.000 фунтів кредитів на морські зброєння, себто 40,000.000 фунтів більше, ніж минулого року. У програмі передбачують будову 3-ох лінійників, 6-ох кружляків, 18-ох контрторпедовців, 8-ох підводних човнів, кількох мінових кораблів та правдоподібно авіоматки.

Спеціяльні фонди на будову волинсько-поліських доріг.

(КТВ) Як довідуємось, поголоска одної з прес. агенцій про виділення спеціяльних фондів на розбудову м. ін. волинсько-поліських доріг відповідає дійсности. На ту ціль призначено в цьогорічному буджеті 5,200.000 зол., що з них створять спеціяльний інвестиційний „Фонд для східних земель". Фонд обіймає теж дорогові інвестиції для Виленщини.

Иого ексцеленція припадок!

До банку ввійшов чоловік скромно одягнений. Спрямував просто до каси де дав до виплати чек на... 100.000 долярів. Касієр схвилювався і потелефонував до директора, директор до банку, який виставив чек. Все в порядку.

— Звідки ви взяли чек на таку суму? — питали вщасливлені дивного клієнта. Розповів історію про капелюх, який найшов на вулиці. Носив його кілька тижнів і припадком спостеріг одного вечора, що ізза шкіряної перепаски виступає рубець паперу. Витягнув... чек.

Правдива історія чека почалася зі смертю багатого банкіра у Ню Йорку, який ще перед смертю казав виставити чек на 100.000 долярів, вложив його, зложивши вчетверо, за шкіряну перепаску свого старого капелюха. Капелюх казав викинути на смітник. Твердив міліонер, що завдяки припадкові чек дістанеться разом з капелюхом до рук людини, що буде в потребі.

Від хвилини, як викинули капелюх на смітник, переходив він цікаві шляхи. Найшов його смітяр і зараз таки продав за десять сотиків торговцеві старизни. Той вичистив старий капелюх і продав його вже за двадцять сотиків візникові з бровару. Візник підчас бійки, по пяному згубив його. Найшов його і як власність носив за кілька днів старий жебрак. Притримав жебрака поліцист і коли провадив його до арешту, жебрак кинув капелюх до скрині зі сміттям. Там пролежав капелюх кілька днів, поки не найшов його вуличний продавець шнурівок. Одначе і тепер ще не дозволив Ексцеленція Припадок, щоб капелюх нарешті „загрів місце". Продавець подарував його свому хрещеникові, а цей згубив його підчас їзди „шуром" підземним поїздом.

І так волікался на цьому світі мандрівка шкіряного капелюха майже сім місяців. Врешті дістався до рук останнього власника, скромного замітача вулиць. Робив службу вірно і витривало кілька тижнів. Одного вечора, коли власник почав відіймати добре вже знищену шкіряну перепаску, спостеріг, що ізза перепаски всередині капелюха виступає рубець білого паперу. Потягнув його і найшов — чек.

Так учинив Його Ексцеленція Припадок по волі американського міліонера.

Так само тільки припадок рішить, кому із власників льосу припаде багато виграних у першій клясі тридцятьвосьмої Державної Льотерії, якої тягнення починається 18-го лютого.

По широкому світі.

В Італії охрестили сина наслідника престолу. До Неаполю виїхав італійський король та мати княжни Пємонту, бельгійська королева-мати. З тої нагоди король дав амнестію злочинцям, Мусоліні припинив дисциплінарні кари для урядовців.

Японський парлямент зібрався після 3-ох тижнів; премієр зложив заяву в імени уряду.

Мексиканський пароплав „Маркотабріко" відплив до Еспанії з літаками, воєнним матеріялом та харчами.

Французька соціялістична партія відбуде цьогорічний конгрес між 15. і 18. травня в Марселю.

Ліга Націй правдоподібно заіменує високим комісарем у Данціґу швайцарця Карла Буркгарда.

В американській місцевости Андерсон дійшло до бійок між робітниками самоходового промислу. Влада проголосила винятковий стан і вислала 1000 вояків національної ґвардії.

Португалія не допускає ані сухопутної ані морської контролі португальсько-еспанської границі. Зате вона дозволить британській амбасаді на нагляд на еспансько-португальську граничну комунікацію.

З товариського життя.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ" (13. II.).

(ет.) Медики й цього року вповні оправдали свою давню, відому традицію. Суботні вечерниці були зразком на більшу й поважнішу міру закроєної забави. Передовсім кидалася в очі непересічна й оригінальна декорація салі завдяки вигадливим вітражам та світляним ефектам. Вибагливі й часто дорогі (!) тоалети жінок і вечіркові строї мужчин (переважали фраки та смокінґи) надавали вечерницям марку середньоевропейських танкових імпрез.

Окрема згадка належиться орхестрі Яблонського, яка в такому комплеті, в якому грала в суботу, нічим не гірша від голосних джезових орхестр, що їх чуємо в радіо та на ґрамофонних кружках. Сам п. Яблонський знає ввести на танковий паркет стільки свого темпераменту й веселости, що кожні, найповажніші навіть вечерниці переміняються — особливо по півночі — в живу, веселу та безпретенсійну забаву.

В сумі — вечерниці вдатні під кожним оглядом. Гостей багато, особливо представників лікарського світа. Серед милої, розбавленої атмосфери забава протягнулась до пізнього ранку.

ПРОСФОРИ.

ПРОСФОРА НА ЛИЧАКІВСЬКІМ.

Старшина Кружка Р.Ш. ім. кн. Льва на Личакові при співучасти всіх українських товариств уладила спільну просфору в неділю 14. ц. м. для своїх членів та запрошених гостей, які вщерть виповнили разом зі своїми родинами домівку чит. „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 15. Просфору посвятив Преосв. Никита в год. 5.45 вечором, виголосив коротку промову про значіння Р.Ш. і склав побажання на руки голови Кружка „Р.Ш." проф. д-ра М. Паньчишина та поділився з приявними просфорою. Опісля короткий привіт від Н. О. У. м. Львова виголосив радн. Решетилович, підкреслюючи заслуги голов поодиноких товариств для зорґанізування українських мешканців Личаківської дільниці. З черги голова проф. д-р М. Паньчишин подякував Преосвященному за участь у цьому святі і привитав представників преси, центральних установ і членів. Далі промовляли ще: о. Е. Дуткевич, голова чит. „Просвіти", п-ні Вощинська від Т-ва „Будучність", дир. О. Радловський від Сокола IV., п-ні Погогова (про недалеку дитячу виставу в салі Ріжнородностей, щоб придбати гроші на дожилювання дітей), дир. Сухий, проф. О. Терлецький від Матірнього Т-ва „Просвіта" та п-ні Зацерковна від „Союзу Українок". Промови переплітували приявні співанням колядок та народніх пісень, що їх теж дуже добре передавав патефон з ґрамофонових плит. Мила товариська ґутірка і забава затягнулась до пізнього вечора.

НОВИНКИ.

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і приладдя до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин усяких систем — поручає **Юліян Ломаґа — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 115 1—2

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорунщини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 88-100

— **В справі щомісячного безплатного книжкового додатку.** Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на лютий прислали найдалі до 15. II. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на лютий і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші точні і безпосередні передплатники, що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непотрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— **Читальня „Просвіти" на Стрийській дільниці.** Загальні Збори членів читальні „Просвіти" на Стрийській дільниці у Львові відбудуться 21. ц. м. зі звичайним порядком нарад. Початок год. 17. веч.

— **Директор міських театрів у Львові** Вілям Горжиця зрезиґнував із свого становища. Покищо буде сповняти свої обовязки до кінця сезону 1937. р.

— **Музей гігієни у Львові** відкрили минулої неділі при вул. Бурлярда заходом Польського Т-ва Гігієнічного. Зібрано в ньому предмети, що торкаються професійних недуг і ріжних проблем гігієни та здоровля.

— **Зміни в староствах.** Старостою у Збаражі став д-р Станислав Новак, дотеперішній віцестароста в Тернополі. Дотеперішнього збаразького старосту д-ра Рінга іменовано старостою у Володимирі. Староство в Чорткові обіймає м-р Мечислав Гроковський, дотеперішній староста в Перемишлянах. До Перемишля перенесено на становище старости п. Мікровича дотеперішнього старосту в Острові Мазовецькому. Рудецького віцестаросту м-ра Володимира Джуґана перенесено на становище віцестарости до Сянока.

— **Поштову агенцію** отворять 20. ц. м. в місцевости Семяківці пов. Городенка. Приділено до неї громади: Михальче, Поточиє... Колінки і Лалешаву.

— **Напад на домівку чит. „Просвіти" на Жовківськім.** Минулої неділі відбувався в домівці чит. „Просвіти" на Жовківськім дансінґ для членів. Підчас дансінґу вдерлася на салю група авантурників, яких виділові не хотіли впустити, здемолювали домівку, поранили гостей, а тих, що намагалися протиставитись авантурникам, побили вони до крови й поранили. Поліція, як звичайно в таких випадках, прийшла за пізно, коли авантурники, накоївши лиха, повтікали. Замісць піти в погоню за злочинцями, поліція почала розглядати образи й мапу, що висіли в читальні. Як нас інформують, ціла авантура мала глибше підложжа і скритих інспіраторів.

— **Рільна школа в Жабю.** Дня 12. ц. м. відкрито в Жабю високогірську школу для абсольвентів вселюдних шкіл при участи ґен. Паславського, ґен. Луковського, ґен. Колонтая і ґен. Токаржевського, полк. Джуґая і полк. Ліхтаровича. Крім того явився шкільний куратор Гадомський. Витав їх війт громади Жабя Шекерик. Школа міститься у 2-поверховому будинку, двох мешкальних будинках і господарських забудуваннях, побудованих коштом 140.000 зол. із державних субвенцій.

— **Пожежа в університеті.** В старому університетському будинку у Львові при вул. Миколая вибухла на другому поверсі пожежа і знищила магазин природничих збірок. Вогонь, що повстав від комина, дістався на під і почали вже горіти дахові вязання. Пожежна сторожа зліквідувала його до трьох годин.

— **Присуд на о. Татомира.** В Самборі відбулася розправа проти б. сенатора о. Татомира, якому закинули, що підчас зборів „Лугу" розбив палицею голову шевцеві Шамчанкові, який противився резолюціям. О. Татомира засудили, як повідомляє польська преса, за підбурювання до ненависти на 8 місяців вязниці з припиненням кари на 5 літ.

— **Числову льотерію** хотять встановити в Польщі. Справою занявся льотерійний монополь, маючи на увазі побільшення державних доходів і дати змогу користати з льотерії тим верствам

що не можуть собі позволити на високі ставки клясової льотерії. В результаті буде це дальше підсилювання газардової гарячки у людей, що хотять збагатитися не працею та ощадністю, тільки щасливою припадковістю. Числову льотерію введуть в осени ц. р.

— **Нинішні громадські секретарі.** Перед трибуналом окружного суду у Львові станув Войтіх Чайковський, що як секретар громади Доливяни пов. Рогатин спроневірив 7.000 зол. із податкових грошей. Обвинувачений борониться тим, що гроші зужив на виборчу агітацію.

— **Не зголошуються до праці.** Повітова дорогова управа у Станиславові хотіла дати працю безробітним, тому предложила міському Комітетові Зимової Помочі Безробітним 150 вільних місць при будові доріг. Комітет уже тиждень відсилає безробітних до варстатів тесання дорогових кісток. Безробітні не скористали з того й досі зголосилося всього около 30 безробітних. Тому Комітет Помочі Безробітним скреслює з листи уповажнених до користання з підмог тих, що не приняли праці.

— **Авантурник перед судом.** Перед трибуналом присяжних суддів у Самборі відбулася розправа проти 33-літнього Михайла Кобільника, який у вересні м. р. стріляв до директора лікувальних заведень у Трускавці, д-ра Романа Яроша та його брата інж. Яроша. Мала це бути пімста за те, що д-р Ярош усунув його зі служби гаєвого за занедбування обовязків. В лісі, де Кобільник був сторожем, хтось убив та ограбив лікувальника Ельовича і підозріння зверталось навіть проти самого Кобільника, що має за собою кримінальну минувшину і визначається диким темпераментом. Розправа скінчилася засудом Кобільника на 3 роки вязниці.

— **Дефравдаційна хроніка.** В Ярославі арештовано рахмістра повітового виділу, Олександра Штравса у звязку з викритими зловживаннями. — Асистент почтового уряду в Делятині спроневірив 558 зол. із скарбових грошей. — Солтиса громади Мокряни пов. Судова Вишня, Івана Балабуха і податкового поборця Романа Балабуха арештовано під закидом зловживань.

— **Невдалий шантаж.** Багатий землевласник у Здолбунові Стефан Тищенко дістав на весну м. м. р. письмо, підписане „волинською радою ОУН“, з домаганням, щоби він під загрозою смерти викинув в означеному часі з вікна вагону потягу, що їде до Варшави, пакет зі сумою 5.000 зол. В письмі подано докладно, в якому місці він має викинути пакет з грішми, м. ін. там, де три чергові телеграфічні стовпи будуть овинені в червоний папір. Тищенко пішов з тим письмом на поліцію і в означеному дні всів до потягу комісар Геншель з двома розвідчиками. І справді між стаціями Шпанів і Опарів побачили три телеграфічні стовпи, завинені в червоний папір. Машиніст у порозумінні з поліцією припинив потяг, з якого вискочили поліцисти. Недалеко на дорозі побачили чоловіка, якого арештували. Був це Юрій Ільченко, б. студент школи політичних наук з Рівного, що старався доказати, що не має нічого спільного з письмом. Одначе графольоґ, як подає польська преса, ствердив, що письмо походило з його руки. Ільченко станув недавно перед окружним судом в Рівному, який засудив його на 2 роки вязниці.

— **Епільоґ отруйницької афери.** В Польському готелі в Кракові отроївся голосний свого часу Павло Ґжешольський з жінкою Пелягією, заживши люміналю. Самогубство є епільоґом жахливого злочину, якого допустився Ґжешольський, отроївши свою першу жінку, опісля двоє дітей, щоб оженитися з другою. Суд у Сосніві засудив його за те на кару смерти з заміною на досмертну вязницю, однак варшавський апеляційний суд увільнив його від вини і кари. Справа опинилася з черги перед Найвищим Судом, який зніс присуд другої інстанції, наказуючи перевести нову розправу. Покищо лишився в силі присуд першої інстанції й Ґжешольського мали знову арештувати, одначе Ґжешольський втік з другою жінкою й укривався в Криниці, опісля в Кракові, де обоє рішили покінчити з життям. Ґжешольського знайшли у готелі мертвим, а Ґжешольську в безнадійному стані відвезли до шпиталю.

— **Землетрус на Шлеську.** В ночі на 15. ц. м. в Хоржові, Гайдуках і інших місцевостях на Гор. Шлеську дався чути сильний землетрус. У домах зарисувалися стіни та завалились комини. Потрясення мали характер тектонічний.

— **Катастрофальна посуха в Бразилії.** В північних бразилійських провінціях, положених на рівнику, особливо Сеарі панує від чотирьох місяців посуха, що прийняла розміри катастрофи. На просторі кількадесять кільометрів не можна доглянути стебелини трави або зеленого кущика. Сонце випалило все. Десятки тисяч людей покинуло свої оселі і рушили на південь, глядаючи холоду та води. До столиці провінції Фортелеза прийшло в останньому часі пять тисяч людей, втікаючи перед смертю з голоду і виснаження. З наказу губернатора провінції сотки самоходів перевозять населення до поргових місцевостей або до сусідних провінцій Ріо Ґранде де Норте і Параіба. Президент Бразилії призначив на допомогу втікачам міліон мільрейсів.

— **Загадковий літак** знову появився над Віднем нині в год. 11.30 та накреслив на небі якісь знаки, які вітер розігнав, здається, знову був це серп і молот. Дві австрійські летунські ескадри кинулися здоганяти той літак та він утік до Чехословаччини.

— **Жахлива пожежа в театрі.** В Антурі на погранничі Кореї і Манджурії відбувалася в місцевому театрі з приводу нового року святочна вистава. В салі находилося півтора тисячі осіб. Нараз в гардеробі акторів перевернулася свічка і повстала пожежа, яка швидко захопила паперові декорації та лямпіони і перекинулася на деревляні вязання, що впали на публику. В театрі розгравалися жахливі сцени, коли виходи із салі обхопив вогонь, а перелякана юрба почала глотитися і себе доптати. Досі добули зпід румовища 758 трупів. Пожежа поширилася дуже швидко і знищила 30 будинків.

— **Про простуду.** Хоча як бережемось, то не завжди можемо остерегтись від наслідків непогоди і холоду, передовсім у холодних порах року. Але як вже прийде простуда, треба конче їй протиділати, щоб гірша недуга не розвинулася. Легкі дрімаки перебігають по нашому тілі і невиразне самопочування є першими ознаками простуди. Коли тільки можемо залишаймося в ліжку, щоб віддихових органів і цілого тіла не виставляти на неприязні атмосферичні впливи, які можуть погіршити початки недуги; після цього добре взяти кілька разів денно по 1—2 таблетки Аспірини, яка в значній мірі не дозволяє розвиватись в організмі недуготворчим бактеріям. В цей спосіб запобігаємо дальшій небезпеці. В тім випадку розумно застосувати твердження, що „ліпше є запобігти, ніж лікувати“, бо коли простуда вповні розвинеться, то небезпека для здоровля багато більша, а боротьба з недугою вимагає більше часу.

Останні вісти.

КОМАНДАНТ МАЛЯГИ ЗРАДИВ.

Як повідомляють з Барсельони, на думку уряду при упадку Маляги відіграли ролю специяльні обставини, які треба пізнати, витягаючи з них консеквенції. На тій основі барсельонський анархістичний орган „Солідарідад Обрера“ закидує зраду командантові фронту Маляги полковникові Віллядьба.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД УСТУПАЄ ПЕРЕД КАТОЛИКАМИ.

Ґубернатор стейту Вера Круз обіцяв католицькій місії, що віддасть церкви парохіяльним комітетам з 10-ох осіб, як лише ті комітети зорганізуються. У Холяні (стейт Вера Круз) тисячі католиків демонстрували, домагаючися, щоби влада відчинила церкву.

НАРАДИ КУОМІНТАНГУ.

Нині почалися 3. пленарні збори виконавчого комітету китайського куомінтангу під проводом Вінчівея.

КОНФЕРЕНЦІЯ СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

Нині почалася у Стокгольмі нарада представників 4-х північних держав: Швеції, Норвегії, Данії та Фінляндії. Темою конференції є взаїмна поміч при постачанні товарів на випадок незвичайних перешкод у міжнародній торговлі.

СТРАЙК.

Персонал усіх самоходових (транспортових) підприємств у місті Бельфор та в околиці застрайкував, протестуючи проти звільнення одного службовика.

З кіна.

„КІНО КОПЕРНИК“: „МАТУРА“.

Фільма зроблена на підставі відомої песи Фодора, дуже популярної на німецьких і славянських сценах. Маємо перед собою зразковий інститут для дівчат, з вищих кляс середньої школи, чи точніше: тільки ту клясу, що приготовляється до матури. Директор цієї установи 37-літній учений сидить в історичних книжках і поза ними не бачить світа божого. Він і не догадується, що від літ задурена в ньому одна вчителька, його вірна співробітниця, а тим менше може збагнути, що мелянхолійно-тужливі погляди одної 19-літньої учениці в його сторону це ознака чогось більше як звичайної симпатії. Коли одна старша сувора вчителька находить любовний лист одної учениці, починається офіціяльне слідство за ту провину. Фільма відтворює з гумором виховне середовище дівочого інституту, показує кілька добрих типів і використовує ліричні моменти, які можуть зворушувати своєю вірністю та щирістю. Головні ролі грають: Герберт Маршаль і Симона Сімон.

—o—

Зі сцени й естради.

РУТ СОРЕЛЬ І ГЕОРҐ ҐРОК.

Експресіонізм у танку, що переживається на Заході, а навіть уже у своїй німецькій батьківщині, показав нам приблизно своє обличчя у продукціях танкового „дуа“, Рут Сорель і Георга Ґрока. Їх наскрізь новочасне відношення до танку каже шукати теж і надхнення не у музичних творах, але самому собі, в їх хореоґрафічній фантазії. Тимто музика сповняє тут лиш функцію зниклого супроводу, потрібного щоб піддержати ритм і силу танкового вислову. А щоби зовсім зірвати із відвічною дружбою танку і музики і зробити його самодоцільним і абсолютним, експресіоністи обходяться часто у своїх танкових композиціях зовсім без музики.

Першу частину вчорашнього вечора, де „Мати“ Бекмана і „Лицарську пісню“ Муссорґського виведено здебільша в обсягу тематичної залежности, виповнили передовсім народні танки. Та в них виконавцям не йшло зовсім про етнографічну вірність, але про зображення переживань сільського хлопця чи дівчини, яких пориває крутіж танкових еволюцій.

У другій частині програми можна було спокійно відложити друковану програмку, що лиш дезорієнтувала глядача, — і самому надавати назву кожному танкові. Бо чи це була „Клеопатра“ — Екера, „Трансатлянтійська баллада“ — Франка чи „Безкровні сильвети“ Шабрієра або „Серенада“ Дебюссі, то всі вони крім незначних ознак, — тут зачіска, там квітка в руках — характером танку не мали майже ніякого звязку із темою, та при дещо відмінних костюмах могли би виступати під усякою назвою. Назву заступали би тут досконало пружні скоки, безліч оборотів та ексцентричних гімнастичних рухів.

„Танок вогню“, нагадував вогонь хіба лиш червоною плямою світла, що бігало вслід за танцюристами в ролі еспанців. А може в їх невгамовному темпераменті мав горіти цей вогонь?

А вже найбільшу кривду зробили на вчорашньому вечорі — улюбленому на всіх сценічних танкових імпрезах, вальсові. Опоганений акробатичними трюками до „шпаґатів“ включно, був він дуже невдалою пародією, і при дивовижних костюмах нагадував скоріше танок арґентинських апашів.

Публики небагато, а і ця реагувала на останні новини танкового мистецтва дуже стримано. Може не була вона всилі зрозуміти мистецьких задумів пари, без сумніву дуже талановитих мистців, а може з тугою думала про чистий природний танок, як вислів чуттевої диспозиції опертий на естетиці і культурі руху.

М. Пастернакова.

Дописи.

ГОРОДОК.

Українські купці в Городку. Останніми часами дається завважити у нас потішаючий обяв. Повстають нові українські крамниці і в місті і по передмістях. Кооперативи в самому місті нема, аґенди Пов. Союзу Кооператив перебрав Центросоюз. У місті є дві крамниці мішаних товарів, Гуменецький-Біленький та С. Шот. На Львівськім Передмістю є дві торговлі Юркова та Цапа, при вул. Цвинтарній Світенька. На Передм. Скітник між самими жидами відчинив недавно крамницю Роман Стець б. політ. вязень та учасник табору в Березі. На Заставськім Передмісті є торговля мішаних товарів Фасовського та ще одна спілкова (тобто не кооперативна). Крім крамниць мішаних товарів є в середмісті ґалянтерійно-блаватна крамниця Мурина. Не вчислено тут крамниць з мясивом і тих, що не дуже признаються до українства. Зпоміж усіх крамниць тільки дві (Юркова і Світенька) мають вивіски лише в польській мові — всі інші двомовні. Невже ті крамарі не хочуть мати своїх покупців? Одна жидівська аптика в Городку більше шанує українську мову! Нема в Городку українського (взагалі християнського) залізного складу, пекарні і багато інших. Час би нашим крамарям подумати про якусь купецьку організацію та взятися до таких ділянок, як скуп збіжжя, льону та інших артикулів господарської продукції на більшу скалю. Свідоме городецьке громадянство повинно від держати своїх купців і засвоїти дотичних гасла „Свій до свого по своє“.

Городецький.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Режисерський курс. Виділ філії Т-ва „Просвіта", бажаючи піднести мистецький рівень аматорських гуртків своєї округи зорганізував тримісячний режисерський курс. Відкриття курсу відбулось 22. І. п. р. На курс зголосилось 76 учасників, одначе з викладів користає тільки 50. Освіта курсантів ріжна — почавши від народньої школи до університетських студій. Виклади відбуваються кожного вівтірка й пятниці від год. 10-ої до 17-ої. Треба зазначити, що деякі курсанти доходять з далеких сіл, бо віддалених понад 20 км. Виділ філії зумів теж підібрати дуже добрих референтів. На курсі викладають: проф. д-р Мандюк Іван — розвиток драми, проф. Хичій — режисерія, Просіцький Микола — характеризація і Стельмащук Сергій — техніка сцени. З огляду на сили, які викладають на курсі, курс втішається великим зацікавленням. **К-к.**

Анкета в справі ощадности та поборювання комунізму. Заходом Виділу філії Союзу Українок відбулася 5. ІІ. п. р. у великій салі Народнього Дому жіноча анкета для обговорення найбільш під цю пору актуальних справ, а саме: про дрібну ощадність і про боротьбу з комунізмом. Перший реферат виголосив приступно та дуже річево п. Пушкар Володимир. Другу справу обговорила п. Горабачева Лідія зі Львова. Реферат п. Горабачевої незвичайно гарно опрацьований залишив у присутніх незатерте враження. Оба реферати зібрані вислухали з великим захопленням. Після рефератів відбулась жива дискусія. Майже порожна саля свідчить про те, як мала скількість нашого жіноцтва (около 70) цікавиться так важними питаннями. **К-к.**

Загальні Збори Філії УКТОДІ. 5. ІІ. п. р. відбулись в год. 19-ій в салі Української Бесіди звичайні загальні збори філії УКТОДІ. По звітах з діяльности старшини за минулий діловий рік відбулась дуже жива дискусія, в якій промовці застановлялися над приєднанням всіх громадян в члени УКТОДІ, які своїми місячними датками причинилися би до поправи незавидної долі інвалідів У. Г. А. В дискусії забирало голос багато промовців, між іншими дир. Зубрей, який ствердив сумний факт, що багато добре ситуованих громадян не належить до УКТОДІ. В дискусії виринула гадка, щоб філія постаралась делеґатури в повітах підчинених філії. Філія опікується інвалідами, що живуть в повітах: Перемишль, Ярослав, Мостиська, Добромиль і Лісько. Лікарську, зовсім безплатну поміч інвалідам дають д-р Весторович в Перемишлі і д-р Йойко в Нижанковичах. Загальні збори вибрали головою знова проф. Поліху та ту саму старшину. **К-к.**

Просфора в „Зорі". В неділю 7. п. м. в салі Василіянської церкви на Засяню відбулася просфора, величаве свято українських ремісників Перемишля, при участи поверх 100 осіб. Присутніх привитав голова Т-ва „Зоря" п. Левчак. Посвячення просфори довершив Преос. Григорій Лакота, що у своїй промові зазначив вагу, значіння і ціль українського ремісництва та щирими й теплими словами вливав у серця українських ремісників Перемишля надію і віру у кращу майбутність. Дальше промовляли: д-р В. Загайкевич, який у своїй красномовній промові загрівав українських ремісників Перемишля до витревалої праці для розвою „Зорі". Від Союзу Українок промовляла п. Зятикова. Добре вдоспіваний хор час до часу співав колядки. Дуже немило вражала відсутність відпоручників: Міщанського Братства, філії Союзу Купців і кружка абсольвентів, які з невідомих причин не взяли участи в цьому святі.

РОЖНІТІВ.

Закінчення освітньо-господарського курсу Філії „Просвіти". Для вишколу освітніх працівників і поглиблення освітньої праці по читальнях свого району уладила була Філія „Просвіти" в Рожнітові два і пів-місячний освітньо-господарський курс, який закінчився 6-го лютого ц. р. На 24 зголошених покінчило курс 14 учасників з 11 читалень. Остання лекція, яку вели усі предметники по черзі, виявила, що всі учасники без винятку скористали незвичайно багато і набули з ріжних наук дуже багато знання, якого самі не малиб були змоги набути. Та великої ваги і те, що вислала на цьому виховна сторінка. Успіхи переведеного курсу розвіяли багато сумнівів щодо часу тревання такого курсу, обсягу і підбору наукового матеріялу та спроможности його опанувати. Приємно було глядіти, як з признанням і вдякою прощали учасники курсу своїх учителів. 11 читалень дістає вишколених освітників і диригентів — важне тільки, щоб сповнили вони дійсно ті надії, які Філія „Просвіти" і громадянство покладає на них та щоб памятали на приречення, яке зложили на руки учителів — працювати для „Просвіти"! — Найближчого дня, 7-го лютого відіграли ще курсанти удачно дві картини інсценізованої повісти Б. Лепкого „Мотря", які зробили дуже гарне враження на приявних.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Вистава ремісників. Після виїзду з Кремянця артиста київського Українського Театру Григ. Березовського, припинилися були аматорські вистави, якими він кермував. Тепер цієї місії підняв ся п. Козачок, який зорганізував серед ремісників-українців аматорський гурток, що спромігся поставити в Кремянці 9. І. п. р. „Мартина Борулю", ком. на 4 дії Тобілевича і 23. І. „Трьох до вибору", ком. на 3 дії. Прибуток призначено на культурні цілі цеху ремісників-християн в Кремянці.

Два інжинири за кратами. По наказу судової влади заарештовано в Кремянці Бартковяка, який служив як інжинір при кремянецькому маґістраті, а також і інжинера Пулькаровича, що кілька років був директором ремісничої школи кремянецького самоврядування у Вишнівці і головою місцевої організації „Стжельца". Обох їх обвинувачують в тому, що вони, не будучи інжинірами і маючи досить малу освіту, були приняті на службу на підставі сфальшованих дипльомів. Обох посаджено до кремянецької вязниці.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ВСІ МИ ЛЮДИ.

Молодий лікар сидів у своїй канцелярії і надслухував. Ось уже третій день не обзивається дзвінок при дверях. Немов там, за вікном, люди перестали хорувати... Але ні! В часописах стоїть чорне на білім: В нашім місті шаліє грипа!!... Невжеж ніодин чоловік не догляне його нової таблиці і не звернеться до нього по рятунок перед грипою?!! Партер, перші двері на ліво, так вигідно зайти і так легко трапити!

Нараз... Дзір-р-р! Справді дзвінок!...

Молодий чоловік скочив до дверей і за хвилину стояв перед блідим, високим паном, що дивився на лікаря вузенькими гострими очима.

— Чи тут доктор Чагар?

— Так. Прошу ближче!... Прошу — роздягайтесь, я зараз...

— Ні, не клопочіться. Але я маю справу до пана доктора.

— Власне це я. Прошу до мене.

І повів високого, блідого пана до ординаційної кімнати.

— Сідайте, будь ласка! — запропонував лікар.

— Дякую.

Гість сів і витягнув папери.

— Пане доктор. Я прийшов до вас зафантувати вас за податки. Отже — і розглянувся по кімнаті... — Шафа,... два крісла... Чи маєте друге пальто? Прошу показати одяги.

Лікар посоловів, стратив резон і ходив як запоморочений. Не тільки не пацієнт, але ще екзекутор!

— Ну, так! — говорила урядова особа. — Гарно. В порядку. Завтра, позавтра зробимо ліцитаційку.

— Алеж пане коморнику... Я розумію... Я не можу не признати... Але на милість Божу, моꞌжеб це як відтягнути. Я заплачу, тільки мушу роздобути дещо гроша.

— Так-так, пане доктор. Всі те саме кажуть. Але ми довше не можемо ждати... Я виконую тільки свій обовязок, правда? — і всміхнувся як небіщик до стелі.

— Всеж таки. Можеб якесь подання?...

— Ну, подання... Можна. Так, подання, красно гарно зі штемплями і так далі. Чому ні... Але прошу поспішитися. І про штемплі не забути!

Лікар відітхнув. Чейже вдасться бодай на якийсь час відсунути небезпеку.

— Будь ласка — звернувся до грізного гостя — сідайте. Я зараз і вам таки передам. А якби ви були такі добрі і штемплі сами наліпили..

— Може папіроску? — старався лікар удобрухати його.

— Дякую. Не курю. Не можна

— Чому?

— Тут! — показав гість рукою на шлунок. — Вже другий рік клигаю.

— Справді, не надзвичайно виглядаєте. Але це, мій пане, не шлунок. Скорше нерви і серце.

— Можливо. То, бачите, пане доктор, чоловік не має звідки позволити собі на приватного лікаря. А в „Касі Хорих", не дуже придивляються. Я й сам щось чую, що воно не так.

— Прошу, розберіться, я вас огляну...

Вузенькі, гострі очі розширилися і злагідніли.

— Рад би, але... розумієте — і потер до себе два пальці.

Лікар махнув головою, мовляв: ще й як розумію.

— Нічого, пане. Я вас огляну задармо. Прошу, розберіться.

— Так, добре — говорив за хвилину. — Прошу, віддихайте глибоко... Так... Покажіть язик. — Так. Тепер очі... так. Розуміється — нерви!... Прошу вбратися. Зараз напишемо рецепту і все буде добре.

Гість убрався і сів на крісло.

— Чи можна? — простягнув руку до папіросниці. — Я вже так стужився.

— Прошу. Можете безпечно. Аленазагал багато не куріть.

Лікар писав рецепту, а коморник складав за той час свої папери.

— Прошу, ось рецепта. А тепер ще подання.

— Пане доктор. Не треба. Я скажу, що вас не застав. А потім якось зробимо. Відтягнемо, як то кажуть, ад календас грецес. Тільки як будете писати щонебудь, то не давайте штемплів! Вони того вимагають, але це їм не належиться. Прошу памятати: жадних штемплів! І прошу бути спокійним. Я вже це якось... Ще раз дякую і моє поважання.

Вийшов, лишаючи по собі прекрасний спомин і негрізну вже тепер наліпку на шафі.

Лікар рішив спомин переховати, а наліпку таки зараз відколупав нігтем, бо могла присохнути.

Галактіон Чіпка.

Підчас епідемії ґрипи!

Ґрипа збирає незвичайно багаті жнива. Нема майже хати, де хтось не хорував би на ґрипу. В урядах, бюрах, фабриках значний відсоток робітників не приходить до праці, бо хорує.

Нічого дивного, що в цих умовинах цьогорічний карнавал не має успіхів і взагалі трудно за правдиву розвагу.

Однак є розвага, на яку не має впливу ані ґрипа, ані зима, яка дає сильну емоцію наповнює серця бадьорістю, дозволяє мріяти про радісну майбутність, а в щасливім випадку дає сила грошей. Тою розвагою є гра на Державній Льотерії.

Саме небавом починається трицятьвосьма Льотерія із введеними в ній новинами, корисними для грачів. А саме зменшено скількість виграних по сто тисяч зол., зате збільшено скількість середніх виграних. Введено вже від II-ої кляси виграні по 75.000 зол. і по 30.000 зол. Однак залишено виграні по 100.000 зол. в кожній класі і мільйон у четвертій. На увагу заслуговує ще факт, що в теперішній льотерії є дві постійні денні виграні, коли давніше була тільки одна. В цей спосіб можливість виграння дуже зросла.

Тягнення першої кляси починається 18. п. м. і потриває пять днів.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВНИЦТВ!

Від січня п. р. Українське Товариство Бібліофілів спільно з Бібліольоґічною Комісією Н. Т. ім. Шевченка почало видавати місячник „Українська Книга", присвячений бібліольоґії та бібліофільству. В тому журналі буде вестися реєстрація всіх українських видань, які появляться на західньо-українських землях та серед европейської української еміґрації. Просимо всі українські видавництва надсилати на адресу „Української Книги", Львів, вул. Костюшка ч. 5 І п., по 1-му примірникові всіх своїх видань з поданням таких даних: Повне імя і назвище автора, ціна, висота накладу, а при книжках, які мають артистичну обгортку, також імя і назвище рисівника обгортки.

В інтересі всіх українських видавництв лежить, щоб та реєстрація була повна, бо тоді „Українська Книга" стане необхідним підручним інформатором українських книгарів, бібліотекарів та всіх, що цікавляться українським видавничим рухом і тимсамим причиниться у великій мірі до поширення українських видань.

Просимо також також стати передплатником „Української Книги". Річна передплата коштує зол. 10.—, піврічна зол. 5.—.

Видавництво „Українська Книга"
Львів, вул. Костюшка 5, І. п.

—o—

Нові книжки й журнали.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stoł. m. Lwowa. Lwów. 1. lutego 1937. R. VI. № 3.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
ТРУСКАВЕЦЬ:
16. II. Інваліди.
17. II. Шаріка.

Український Театр „Заграва“.
ЧОРТКІВ:
16. II. II. ч. Смерть Нерона.
17. II. Муравлі.

Великий Театр:
Вівторок, 16. II. год. 7.30 веч. піни найнижчі „Подружжя“.
Середа, 17. II. год. 7.30 веч. „Кохання до митної оплати“. Закуплена вистава. Купони „Або“ неважні.

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані міністер танцює“
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівілівна“.
ВАНДА: „Червоний султан“ і „Я в семім небі“.
ҐРАЖИНА: „Пан із міліонами“.
ЕВРОПА: „Ніч перед битвою“.
КАСІНО: „Непереможний“ з Ґейрі Купером.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт“, „Навіщо працювати“ з Фліпом і Фляпом.
КОПЕРНИК: „Матура“.
МАРУСЕНЬКА: „Адміралів син“ і виступи факіра Ах.Мена.
МЕТРО: „Серця зі сталі“.
МІРАЖ: „Маю 19 літ“, „Осудженець“.
МУЗА: „Оссі“ та Пластична фільма.
ПАКС: „Хрестоносні походи“.
ПАЛЯС: „Соловейко з Відня“ з Мартою Еґерт.
ПАН: „Я невинний“ та Фліп і Фляп.
РАЙ: „Вальс над Невою“.
СВІТ: „Вальс над Невою“.
СТИЛЕВЕ: „Легкодух“ і ревія.
ТОН: „Прапор“.
УТІХА: „Справа 444“ і ревія.
ХИМЕРА: „Нинішні часи“ з Чарлі Чапліном.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Нюйорк“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 16. лютого 1937.

Берлін (357) 16.30 Веселий концерт солістів, два сопр., тенор, флет, орг., форт. 20.10 Розр. музика. **Білгород** (437) 16.30, 20.30 Нар. пісні. **Будапешт** (550) 12.05 Форт. рецітал. 12.55 Скрипка. 13.30 Сальон. музика. 17.30 Циг. музика. 19.30, 20.00, 21.00 „Тангойзер“ оп. Вагнера. **Відень** (507) 13.10 Популярна музика. 15.15 Авд. для дітей. 17.50 Прелюдія і фуга Реґера. 19.15 Камер. музика. 20.00 Концерт бажань. 21.00 Нар. музика. 22.20 Форт. рецітал. **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00 16.00 Музика, 17.50 Сп. рецітал. 20.10 Танк. музика. 22.30 Нічна музика. **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття. **Мілано** (369) 17.15 Орх. концерт. 19.00 Розр. концерт. 20.40, 21.00 Віольонч. рецітал А. Ранцато. 22.00 Орх. концерт. **Прага** (470) 17.30 Форт. концерт Бацевічівни. 18.20 Голяндська музика. 21.15 „Дозрівання“ симф. поема Суха до слів Сови. **Радіо Парі** (1648) 12.00 Симф. концерт. 14.15, 18.45, 19.45 Сп. рецітал. 16.00 Трансм. із Сорбони. 17.00 Концерт із Серель Аліє. 21.30, 22.00, 23.00 „Король мимоволі“ оп. Шабрієра (трансм. з Опери Комік). **Рим** (421) 17.15 Концерт. 18.10 Оповідання. 20.40 Муз. вечірна. 21.30 22.00 Розр. музика. 22.40 Танк. музика.

Середа, 17. лютого 1937.

Берлін (357) 9.45 Ріжні оповідання. 14.15 Легка музика. 19.20 Сопран. барит., скр., 20.45, 21.00 Вагнерівський концерт. **Білгород (437)** 19.50, 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.00 Гумор. **Братислава** (299) 19.20 Словацькі нар. пісні. **Будапешт** (550) 12.05 Орх. концерт. 13.30 Вокальний концерт. 17.00 Сальон. музика. 20.45, 21.00 Форт. рецітал Карля Зекія. **Відень** (507) 13.10 Розр. концерт. 15.15 Авд. для дітей. 17.15 Чеські нар. пісні. 17.35 Форт. рецітал. 19.30, 20.00 Концерт бажань, 21.00, 22.00 Концерт фільг. орх.. **Дайтшляндзендер** (1751) 10.30 Авд. для дітей. 14.00, 16.00 Музика. 20.10, 21.00 Форт. рецітал. 22.30 Нічна музика. **Мілано** (369) 17.15 Вокальний концерт або камер. музика. 19.00, 20.40 Розр. музика. 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Джіневра делі Альмієрі“ оп. Ферарала. **Мінхен** (405) 12.00, 13.15 Розр. концерт. 16.10 Весела авдиція. 16.30 Концерт солістів. 18.00 Розр. концерт. 19.00 Концерт фільг. орх., 22.30 Форт. рецітал. **Прага** (470) 19.30, 20.00, 21.00 „Цілунок“ оп. Сметани“. **Радіо Парі** (1648) 12.00, 14.30 Концерт симф. музики. 14.15, 18.45 Спів. рецітал. 17.30 21.00 Форт. рецітал. 21.30, 22.00 23.00 „Король Еліс“ авд. з муз. Бестілі. **Рим** (421) 17.15 Танк. музика. 19.45 Розр. музика. 20.40, 21.00 Комедія. 22.00 Скрипк. рецітал.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 16. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція. 7.25 Програма на нині. 7.30 Трохи інформацій. 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Для молодших дітей: Коли в печі горить. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Розривкова музика з гр. пл., 12.40 Полудневий денник. 12.50 Барабольний рак загрожує Сх. Галичині. 14.30 Концерт балянь. 15.00 Господарські вістки. 15.15 Рекламовий концерт. 15.30 Львівські біжучі вістки. 15.35 Пісеньки у вик. Ст. Вітаса. гр. пл., 15.50 Скринька для дітей. 16.00 Програма на завтра. 16.05 Фортепіянові вальси, гр. пл.. 16.15 Скринька ПКО., 16.30 Пісні й арії, з гр. пл., 17.00 „Будні пп. Ковальських“ говорена повість. 17.15 З історії оперетки. 17.50 Скринька заждень, молодьог Гомара. 18.00 Актуальна гутірка. 18.10 Спорт у містах і містечках. 18.20 Великі ансамблі, гр. пл., 18.35 Літер. запис: Польська державна повість. 18.50 Актуальна гутірка. 19.00 Чи можлива є справжня демократія. 19.20 Концерт орх.. 20.00 Гутірка музика зі слухачем радія. 20.15 Симф. концерт: орх., віоли д' аморе: у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник. Актуальна гутірка. 22.30 Поетична зима, чвертьгодина поезій. 22.45 Танкова музика: у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Середа, 17. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція. 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій. 7.35 Легка музика з гр. пл.. 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Для шкіл: Добридень. Прошу. Дякую: Музика з гр. пл.. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Розривковий концерт у вик. сальон. тріа. 12.40 Полудневий денник. 12.50 Прикладжування маси дома. 14.30 Веселі пісеньки з гр. пл.. 15.00 Господарські вістки. 15.15 Рекламовий концерт. 15.30 Льв. біжучі вістки. 15.35 Легка музика з гр. пл.. 15.45 Технічна скринька. 15.55 Легка музика з гр. пл., 16.00 Програма на завтра. 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.10 Коли великі люди були малі: Тома Едісон. 16.35 Концерт солістів: Марія Кавпе спів; Олена Запшька скрипка; фортепіян. 17.00 Положення на Балтику в 1920 р. і нині. 17.15 Брамс: Фортепіяновий квартет А-дур оп. 26. 17.50 Хрещення Литви (у 550 роковини). 18.05 Про гокей на леду. 18.15 Загальні спортові вістки. 18.20 Оперові фантазії, з гр. пл., 18.40 Загальна скринька. 18.50 Хліборобська торговля. 19.00 Сусід із Пікелішок, оповідання Мельх. Ваньковича. 19.20 Життя у каварні (саля, буфет, гардероба, кухня). 19.40 Шубертівський вечір, хор солістів. Гергандт-Жалінська спів, форт.. 20.20 „Спільна платформа“ скеч. 20.35 Хвилина бюра студій. 20.45 Вечірній денник. 20.55 Актуальна гутірка. 21.00 Оповідання про Шопена: Серед своїх на чужині; фортепіян. 21.45 Моцарт: Дівертісман ч. 17 д-дур на смичк. квартет і два вальдгорни. 22.35 Танк. музика у вик. орх.; рефрени; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Радіокутик.

ПОРАДНИК ДЛЯ СЛУХАЧІВ РАДІЯ.

Типи радієвих приймачів.

Для праці приймача передовсім є міродайна кількість ламп. Найменші апарати мають дві змінцювальні лямпи. В універсальних приймачах та в приймачах на змінний струм мусить бути крім цього ужита так зв. **„простовнича лямпа“**, яку не враховуємо в загальну кількість, бо вона не бере участи в процесі змінцення відбору.

При помочі новочасного двохлямпового апарату можна вже багато чути. У випадку, коли хто мешкає в добрій околиці під оглядом радієвого відбору та має відповідну антену, можна ловити багато закордонних стацій, якщо вміло оперувати регулятором приймача. Однак відбір дуже слабих стацій назагал нас не задоволить, передовсім тому, що двійка не є досить селективною. Це значить, що конструкція приймача не дозволяє на відділ одної стації від другої і часом чуємо дві або три стації водночас. Селективність апарату є тим більшою, чим більш є в ньому так зв. **„обводів строєння“**. Двійка має засадничо один такий обвід, а супергетеродина переважно сім. Отже, відбір віддалених стацій мусить бути обмежений до кількох сильніших. Щоб місцева стація не перешкоджала в відборі закордону, щоб, як то кажуть, не „перебивала“, всі двійки мають **елімінатор**, що зветься також **селектором**, завдяки якому можна вилучити місцеву стацію.

Інша річ, що перешкаджає відборові далеких стацій на малому апараті, є **федінг**. Федінгом або заником відбору називаємо неприємне явище, яке полягає на тому, що сила голосу висильної стації не є постійно рівна, але підлягає сильним, на кілька секунд або хвилин змінам, так що треба в той час підтягати силу голосу в приймачі, що в двійці є незавжди можливе, бо при дуже глибоких федінгах, коли також слабне значно сила голосу висильної стації, дальше змінцення через апарат не вистачає для відбору стації з достоточною силою голосу.

Двохлямповий приймач має ще одну додатню властивість, а саме — високу якість тону, що в великих апаратах можна осягнути тільки з трудом.

Трьохлямпові приймачі.

При помочі трьох новочасних ламп можна вже осягнути таке велике змінцення, що можливо буде ловити віддалені стації. Щоб утримати продажну ціну на нижчому рівні, — багато фірм випускають на ринок трійки в „автодиновому“ укладі. Приймачами в автодиновому укладі називаються такі апарати, що в протилежність до складної схеми супергетеродини, мають один, а що найбільш два-три обводи. Трьохобводові є очевидно більш селективні, але і дорожчі. Відбір далеких стацій назагал відповідає пересічним вимогам.

Супергетеродини.

Для бездоганного і селективного відбору далеких стацій є необхідний супергетеродиновий уклад. І тут також виступає ріжниця під оглядом якости і ціни. Вже поодинока трьохлямпова супергетеродина дає багато ліпший відбір віддалених стацій, ніж звичайна трійка. Ще більш можна осягнути при помочі трьохлямпової рефлекс-супергетеродини. (Уклад „рефлекс“ звичайно означає, що одну лямпу використовуємо подвійно, завдяки чому при рівній кількости ламп, приймач з укладом „рефлекс“ дає значно ліпші висліди, ніж звичайний апарат).

Всі супергетеродини з більшою кількістю ламп мають уладження, які дозволяють автоматично вирівнювати федінг, що є тепер майже конечне для доброго відбору віддалених стацій. Одначе це дуже рідко вживається в апаратах з автодиновим укладом.

Чотирьохлямпові приймачі будують тільки як супергетеродини і практично задовольняють майже всі вимоги. Чулість і селективність є приблизно такі, як і в трьохлямповій рефлекссупергетеродині, але автоматичне вирівнання федінгу функціонує в ній краще. Практично, при помочі цих приймачів можна „охопити“ майже всі висильні стації.

Коли чотирьохлямпову супергетеродину можна нині означити як стандаризований приймач, то більша кількість ламп дозволяє на впровадження ріжних удосконалень з метою дістати „комфортовий відбір“. Можна будувати приймачі пяти- і шестилямпові, при помочі яких можемо слухати краще і вигідніше, ніж на чотирьохлямпових апаратах., але не можна відбірати на них більше стацій.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 15. лютого п. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.75 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.80 „
1 кг. масла експ. включно з експ. опакув. платить дефінітивно	2.70 „
молоко від 11. І. п. р. . .	0.16—0.17 „
копа яєць	4.00—4.10 „

Тенденція на масло і яйця звишкова на молоко сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 15. II. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясенені, повногруді	1.20 зол.
Індики І. кл., добре умясенені, повногруді	1.00 „
Курки молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	1.05 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

В нашій Адміністрації зложив п. Олекса Мороз з Ужгороду 20 кч. на викуп Українського Городу і кличе всіх Морозів, де який тільки є на довільні датки. — На українських безробітних зложив п. А. Савуляк, Тернопіль зол. 10.—.

Товаришів, що в 1907 р. складали матуру в **учительській семінарії в Самборі**, прошу прислати негайно відомости про Себе і відомих Товаришів, зі знимкою візитового формату, для зложення табля до споминів про цю школу (Гл. „Діло“ ч. 9). З товариським привітом — **Дмитро Беч, упр. школи в Уличні, п. Стебник.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.